

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

A study of perceptions of self-directed learning characteristics of the first year
undergraduate students, Walailak University

คณะผู้วิจัย

อวยพร เรืองศรี

ทัศนศรี เสมียนเพชร

นันทวัฒน์ ฟองมณี

.....
โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ประเภททุนพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ประจำปีงบประมาณ 2557 สัญญารับทุนเลขที่ WU57812

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

A study of perceptions of self-directed learning characteristics
of the first year undergraduate students, Walailak University

คณะผู้วิจัย

อวยพร เรืองศรี
ทัศนศรี เสมียนเพชร
นันทวัฒน์ พongมณี

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภท ทุนพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
ประจำปีงบประมาณ 2557 สัญญารับทุนเลขที่ WU57812

ชื่องานวิจัย	การศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
คณะผู้วิจัย	นายอวยพร เรืองศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาเอกหญิง ดร.ทัศนศรี เสมียนเพชร ร.น. นายนันท์วัฒน์ พงษ์มณี

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา 2) เปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษากับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น จำนวน 800 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือแบบประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-rating scale of self-directed learning) โดยสร้างตามแนวทางของ Swapna Naskar Williamson (2007: 83) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและสถิติที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. โดยภาพรวมนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอยู่ในระดับมาก และมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ (1) ด้านทักษะระหว่างบุคคล (2) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ (3) ด้านการประเมินผล (4) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และ (5) ด้านการตระหนักรู้

2. ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า

2.1 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองทั้งในด้านการตระหนักรู้ ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล ด้านทักษะระหว่างบุคคล และโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านกลยุทธ์การเรียนรู้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล ด้านทักษะระหว่างบุคคล และโดยภาพรวมมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน

2.3 นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านกลยุทธ์การเรียนรู้

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล ด้านทักษะระหว่างบุคคล และโดยภาพรวมมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน

2.4 นักศึกษาที่เข้าศึกษาด้วยวิธีที่ต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองทั้งในด้านการตระหนักรู้ ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล ด้านทักษะระหว่างบุคคล และโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.5 นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 ที่ต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ ด้านการประเมินผล ด้านทักษะระหว่างบุคคล และโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน

3. ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบนำตนเอง

Title A study of perceptions of self-directed learning characteristics of the first year undergraduate students, Walailak University

Researchers Mr.Uayporn Ruengsri
Assist.Prof.Capt.Dr.Tassri Samienpetch RTN.
Mr.Nantawat Fongmanee

Abstract

The objectives of this research were (1) to examine the self-directed learning characteristics of the first year undergraduate students (2) to compare the self-directed learning characteristics of the first year undergraduate students by personal factors and (3) to study the relationship between the level of self-directed learning characteristics and grade point average. The sample group were 800 first year undergraduate students of Walailak University in the first semester, academic year 2014. The sample size was selected through the stratified random sampling technique. The research instrument was the self-rating scale of self-directed learning designed by Swapna Naskar Williamson and tested for the instrument reliability of 0.87. Data were analyzed in terms of descriptive statistics, t-test, one-way ANOVA and Pearson product moment correlation coefficient. The research findings revealed that:

1. Based on students perceptions, the overall self-directed learning characteristics among first year graduate students from Walailak University were averagely at the high level, with all the five factors at a high level in this order; factor of interpersonal skills, factor of Learning strategies, factor of evaluation, factor of learning activities and factor of awareness.

2. Comparison of the self-directed learning characteristics by personal factors is discussed below:

2.1 In terms of gender distinction, there was no statistically significant in all the five factors and all the combined factors.

2.2 In terms of the level of grade point average from secondary school distinction, there was a statistically significant difference at 0.01 level in the factor of awareness and a statistically significant difference at 0.05 level in the factor of learning strategies but the factors of learning activities, factor of evaluation, factor of interpersonal skills and overall did not have statistically significant differences.

2.3 In terms of fields of study distinction, there was a statistically significant difference at 0.01 level in the factor of awareness but there were no statistically significant differences in the other factors.

2.4 In terms of system for entrance to Walailak University, there was no statistically significant in all the five factors and the overall.

2.5 In terms of the level of grade point average at Walailak University in the first semester 1, academic year 2014, there was a statistically significant difference at 0.01 level in the factor of awareness and there were statistically significant difference at 0.05 level in the factors of learning strategies, evaluation, interpersonal skills and the overall. However learning activities did not have statistically significant differences.

3. Self-directed learning characteristics were positive related to the level of grade point average from secondary school at statistically significant level of 0.05 but was not statistically related to the level of grade point average at Walailak University in the first semester 1, academic year 2014.

Keyword: Self-directed learning characteristics

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่านและหลายฝ่าย ซึ่งไม่อาจนำมากล่าวในที่นี้ได้ทั้งหมด คณะผู้วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ในมนุษย์ที่ได้พิจารณาและรับรองโครงการวิจัยเรื่องนี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาและ ให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน พรหมโสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ชยานุวัชร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติกำจร กุศล ขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 ที่สละเวลาในการตอบแบบประเมินและให้ข้อมูลเพื่อ การวิจัย ขอขอบคุณบุคลากรจากส่วนส่งเสริมวิชาการที่มีส่วนช่วยเหลือให้การวิจัยนี้บรรลุผลสำเร็จ และสุดท้ายขอขอบคุณมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์สำหรับการพิจารณาและสนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้

นายอวยพร เรืองศรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น.อ.(ญ) ดร.ทัศนศรี เสมียนเพชร ร.น.

นายนันท์วัฒน์ พงษ์มณี

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	ก
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	3
กรอบแนวคิดของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่	6
ทฤษฎีการเรียนรู้แบบนำตนเอง	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	30
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
การรายงานผลการวิจัย	35
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	37
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของ นักศึกษา	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของ นักศึกษา ตามปัจจัยส่วนบุคคล	43
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเรียนรู้แบบ นำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	51
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
สรุปผลการวิจัย	52
อภิปรายผล	55
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	62
ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
ข การพิทักษ์สิทธิ์การวิจัยในมนุษย์	67
ประวัติผู้วิจัย	74

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	31
2 จำนวนแบบประเมินที่แจก และคัดเลือกนำมาวิเคราะห์	33
3 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	37
4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของ นักศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและโดยภาพรวม	38
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านการตระหนักรู้	39
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของ นักศึกษา ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้	40
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของ นักศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	41
8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านการประเมินผล	42
9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของ นักศึกษา ด้านทักษะระหว่างบุคคล	43
10 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ.....	44
11 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตาม ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	44
12 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านการ ตระหนักรู้ จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลายเป็นรายคู่.....	45
13 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านกลยุทธ์การ เรียนรู้ จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลายเป็นรายคู่.....	45
14 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตาม สาขาวิชาที่ศึกษา	46
15 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านการ ตระหนักรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาเป็นรายคู่	46
16 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตาม วิธีการเข้าศึกษา	47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557	48
18 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาโดยภาพรวม จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 เป็นรายคู่	48
19 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านการตระหนักรู้ จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 เป็นรายคู่	49
20 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 เป็นรายคู่	49
21 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 เป็นรายคู่	50
22 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านทักษะระหว่างบุคคล จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 เป็นรายคู่	50
23 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	51

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันพบว่า การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังเป็นการสอนที่ผู้สอนเป็นศูนย์กลางคือการเน้นการเรียนการสอนแบบบรรยาย การศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นแบบบรรยายอย่างเดียว ยังคงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42.26 (กรมาศ สงวนไทร และคณะ, 2555: 62) และแม้มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกก็ยังพบปัญหาอุปสรรคของกระบวนการเรียนรู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยด้านตัวบุคคล ระบบบริหารจัดการและด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ กล่าวคือ ผู้เรียนสะท้อนว่าปัญหาของการเรียนรู้เชิงรุกในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ 3 ลำดับแรกได้แก่ (1) ระยะเวลาในการเรียนมีน้อย เรียนมาก เหนื่อย ส่งผลต่อการเรียน การค้นคว้า และการทำรายงานในวิชาต่าง ๆ ร้อยละ 35.62 (2) นักศึกษาไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ตื่นเต้น ร้อยละ 13.01 และ (3) อินเทอร์เน็ตล่าช้า สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีไม่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ ร้อยละ 9.59 (กรมาศ สงวนไทร และคณะ, 2555: 78)

ปัญหาการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ได้แก่ วัฒนธรรมที่แตกต่างกันจะทำให้รูปแบบการเรียนรู้ต่างกัน (Joy & Kolb, 2009: 73) ทั้งนี้อาจมีความแตกต่างด้านรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความเป็นนามธรรม และรูปธรรมที่ต่างกันแตกต่างกันตามความชอบ (Preference) ในการเรียนรู้อาจเป็นแบบมีส่วนร่วมในการทดลองหรือการสะท้อนคิดสิ่งที่สังเกตได้ เป็นต้น ซึ่งแนวคิดการได้มาซึ่งความรู้ของไทยได้ถูกถ่ายทอดกันมาในยุคเดิมคือให้ทำตามครูหรือใช้ครูเป็นศูนย์กลาง ทำให้ผู้เรียน ขาดทักษะ และพบว่าปัจจุบันผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในภาพรวมของเด็กไทยอยู่ในระดับต่ำ ทั้ง ๆ ที่ใช้เวลาในการเรียนมาก (ภาวิช ทองโรจน์, 2555: 4 - 5)

การเรียนรู้แบบนำตนเอง สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต อย่างไรก็ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองจะมีหลายรูปแบบและอาจมีโครงสร้างของการจัดการเรียนรู้ที่ไม่แน่นอนเหมือนการเรียนรู้ในรูปแบบเดิมที่มีการถ่ายทอดเนื้อหาและโครงสร้างของการเรียนรู้ชัดเจนโดยครูหรือผู้สอนเป็นผู้ควบคุมกระบวนการทั้งหมด ตรงกันข้ามกับการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชาการ ผู้เรียนสามารถใช้วิธีการแสวงหาองค์ความรู้ด้วยตนเองซึ่งผู้เรียนต้องวินิจจัย

ความต้องการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ ระบุแหล่งและสื่อการเรียนรู้ เลือกและปฏิบัติวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ผลลัพธ์การเรียนรู้แบบนำตนเองสามารถทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น มีความเป็นอิสระ มีแรงจูงใจและสามารถเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตการเรียนรู้แบบนำตนเอง จะมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการคือ 1) การรับรู้ประสบการณ์ของผู้เรียนที่ได้รับจากกลุ่ม 2) พลังอำนาจที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน และ 3) สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีและการแข่งขัน (Gainor, Blin & Zheng, 2014: 201)

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เป็นผู้ที่ได้โอกาสเข้ามาเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ที่เป็นมหาวิทยาลัยแห่งการสร้างโอกาสการเรียนรู้หลากหลายเพื่อให้นักศึกษาก้าวสู่ความสำเร็จในอนาคต นักศึกษาจึงต้องมีต้นทุนที่เป็นทักษะการเรียนรู้ในบริบทที่แตกต่างจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษา ขณะเดียวกัน การจัดการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยต้องสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อทักษะการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาสื่อต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ บุคลากรที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นต้น เนื่องจากทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองมีมิติต่าง ๆ ที่ซับซ้อนและมีองค์ประกอบที่บูรณาการกันอย่างมีรูปแบบที่ชัดเจน

การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed learning) หมายถึง ความตระหนักรู้ เจตคติ แรงจูงใจ กลยุทธ์การเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะระหว่างบุคคล และองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ (Cardorin, Bortoluzzi & Palese, 2013) ซึ่งการเรียนรู้แบบนำตนเองจะระบุนความเข้าใจและบอกได้ว่าผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้อย่างไร มีความสามารถกำหนดตนเองในการเรียนรู้ มีความมั่นใจในความสามารถเรียนรู้ของตนเอง มีทักษะการเรียนรู้อย่างอิสระ มีความรู้สึกรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้สำเร็จ (El-Gilany & Abussaad, 2013) นักศึกษาที่มีการเรียนรู้แบบนำตนเองได้นั้นจะสามารถเรียนรู้ได้ดี อย่างไรก็ตามความสามารถในการเรียนรู้ของบุคคลยังขึ้นอยู่กับรูปแบบการเรียนรู้ (Learning styles) ซึ่งแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์มีนโยบายส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการเพื่อสร้างและพัฒนาโอกาสแห่งการเรียนรู้ของนักศึกษาให้มีความทันสมัย มีวิธีการเรียนรู้เชิงรุกอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีศักยภาพตามความสามารถของแต่ละคน ทั้งนี้เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองที่สามารถทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยได้

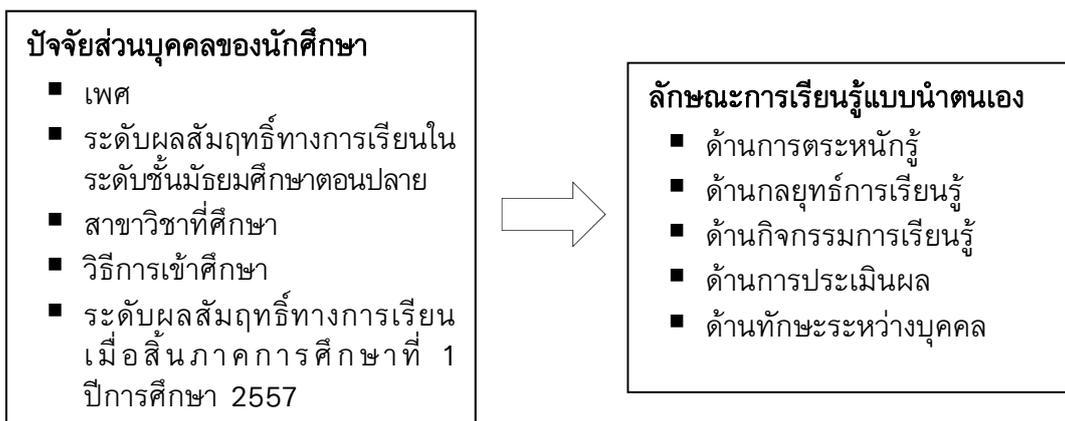
นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและถูกปรับเข้าเรียนด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ได้แก่ การรับตรง การรับด้วยกระบวนการสอบ Admission นักศึกษามาจากภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งนี้บริบทลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอาจมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สามารถนำมาวางแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การเรียนรู้แบบนำตนเองจะมีประสิทธิภาพ สิ่งแรกที่ผู้เรียนต้องพัฒนาในการเรียนรู้แบบนำตนเองคือ ความตระหนักในตนเอง (Self-awareness) การมีเจตคติและแรงจูงใจ (Attitude and motivation) รวมทั้งการพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้ (Learning strategies) วิธีการเรียนรู้ (Learning methods) กิจกรรมการเรียนรู้ (Learning activities) ทักษะสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal relationship) และองค์ความรู้ที่ถูกสร้างขึ้น (Constructing knowledge) การเรียนรู้แบบนำตนเองอาจมีความแตกต่างกันในบริบทที่เกี่ยวข้อง เช่น เพศ สาขาวิชาที่ศึกษา และการเลือกเข้าศึกษาในแต่ละสำนักวิชา เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลให้มีเป้าหมายในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) โดยมีขอบเขตของการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาผู้วิจัยศึกษาวิจัยจากข้อมูล 2 ส่วน ประกอบด้วย (1) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สาขาวิชาที่ศึกษา วิธีการเข้าศึกษา และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 และ (2) ข้อมูลการสำรวจลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จาก 11 สำนักวิชา มีนักศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 2,159 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ในแต่ละสำนักวิชาจำนวน 11 สำนักวิชา ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยกำหนดให้แต่ละสำนักวิชาเป็นชั้นภูมิ มีทั้งหมด 11 ชั้นภูมิ และกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสำนักวิชาตามสัดส่วน โดยการเปิดตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึง พิเชิต ฤทธิ์จรูญ 2549: 117 - 119) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวนทั้งสิ้น 1,237 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น (Independent variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ประกอบด้วย เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สาขาวิชาที่ศึกษา วิธีการเข้าศึกษา และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดนิยามของคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed learning characteristics) หมายถึง กระบวนการศึกษาของบุคคล โดยเริ่มจากความต้องการการเรียนรู้จุดมุ่งหมาย การวางแผน การเรียนรู้ ความสามารถระบุแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ได้ มีการวัดและประเมินผลตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการตระหนักรู้ (Awareness) หมายถึง ความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสำคัญหรือส่วนช่วยให้เป็นผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้แบบนำตนเองได้

1.2 ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ (Learning strategies) หมายถึง การใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายมาใช้กับตนเองในกระบวนการเรียนรู้

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning activities) หมายถึง กิจกรรมที่สำคัญหรือจำเป็นต่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนนำมาใช้กับกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

1.4 ด้านการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง ลักษณะหรือวิธีการเฉพาะของผู้เรียนที่นำมาใช้หรือช่วยตรวจสอบกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง

1.5 ด้านทักษะระหว่างบุคคล (Interpersonal skills) หมายถึง ทักษะของผู้เรียนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้แบบนำตนเองได้

2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักศึกษา และจัดการเรียนรู้เชิงรุกของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาลักษณะการเรียนรู้และระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่
2. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบนำตนเอง
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

ทฤษฎีทางการศึกษาผู้ใหญ่เป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของผู้เรียน สำหรับทฤษฎีทางการศึกษาผู้ใหญ่ที่ Caffarella (1993) ได้แบ่งทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ออกเป็น 3 แบบ คือ ทฤษฎีที่ยึดลักษณะของผู้เรียนเป็นหลัก (Adult learner's characteristics) ทฤษฎีที่ยึดสถานการณ์ในชีวิตของผู้เรียนเป็นหลัก (Adult's life situation) และทฤษฎีที่ยึดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้สึกนึกคิดเป็นหลัก (Changes in consciousness)

1.1 ทฤษฎีที่ยึดลักษณะของผู้เรียนเป็นหลัก ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการสอนผู้ใหญ่ (Andragogy) ซึ่ง Knowles ได้ตั้งสมมติฐานของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ไว้ 5 ข้อ

1. ในขณะที่บุคคลย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ จะมีการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ จากแบบพึ่งพาตนเองเป็นแบบการนำตนเองมากขึ้น
2. ผู้ใหญ่สะสมประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นขุมทรัพย์ของความรู้
3. ความพร้อมในการเรียนของผู้ใหญ่มีความสัมพันธ์อย่างมากกับผลทางการพัฒนาจากภาระหน้าที่ในสังคม
4. มีการเปลี่ยนแปลงมโนทัศน์ทางด้านเวลา จากการหาความรู้เพื่อไว้ใช้ในอนาคต เป็นการหาความรู้เพื่อใช้ทันที ดังนั้นการเรียนของผู้ใหญ่จึงเป็นการยึดปัญหาเป็นศูนย์กลางมากกว่ายึดเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง
5. แรงจูงใจของผู้ใหญ่ เกิดจากปัจจัยภายในมากกว่าปัจจัยภายนอก

นอกจากแนวคิดทฤษฎีในกลุ่มนี้ ยังมีแนวคิดของ Cross ที่ได้เสนอทฤษฎีลักษณะของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ โดยยึดลักษณะความแตกต่างระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ซึ่งใช้ตัวแปร 2 ชุด เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ตัวแปรที่เป็นลักษณะเกี่ยวกับบุคคล ประกอบด้วย มิติทางกายภาพ มิติด้านจิตวิทยา และมิติทางสังคมและวัฒนธรรม กับตัวแปรที่เป็นลักษณะเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ประกอบด้วยตัวแปรเฉพาะของผู้เรียน เช่น การเรียนแบบเต็มเวลาหรือแบบบางส่วนของเวลา การเรียนแบบสมัครใจหรือการเรียนแบบบังคับ

1.2 ทฤษฎีที่ยึดสถานการณ์ในชีวิตของผู้เรียนเป็นหลัก มีทฤษฎีพลังสำรอง (Theory of margin) ของ McClusky (1970) กล่าวสรุปถึงวัยผู้ใหญ่ว่าเป็นวัยแห่งการเติบโตเปลี่ยนแปลงและปรับตัว ซึ่งแต่ละคนจะจัดความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณของพลังงานที่ต้องการกับพลังงานที่มีอยู่จริง ดุลยภาพนี้เปรียบเสมือนสัดส่วนระหว่างภารกิจของชีวิตกับพลังงานของชีวิต ที่ทำให้เราสามารถเผชิญกับภารกิจได้ พลังที่เหลือจากการถูกดึงไปใช้เรียกว่า พลังสำรองของชีวิต ภารกิจของชีวิตประกอบด้วย ความต้องการที่เกิดจากตนเองและสังคม ซึ่งมีตัวแปรที่สัมพันธ์กัน 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรภายนอก ได้แก่ ภาระที่เกี่ยวข้องกับความจำเป็นของชีวิต ครอบครัว งาน ความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง เป็นต้น ส่วนตัวแปรภายใน ได้แก่ ความคาดหวังในชีวิต ความอดทน เป้าหมาย อุดมคติและค่านิยม เป็นต้น

พลัง ประกอบด้วย ชุมพลังที่บุคคลสามารถนำมาใช้ในการทำภารกิจ ประกอบด้วย ตัวแปรที่สัมพันธ์กัน 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรภายนอก ได้แก่ สุขภาพ การติดต่อทางสังคม ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ส่วนตัวแปรภายใน ได้แก่ ทักษะและประสบการณ์ในชีวิต เช่น ความยืดหยุ่นในการปรับตัว ทักษะในการจัดการ เป็นต้น

พลังสำรองอาจจะเพิ่มขึ้นโดยการลดภารกิจลงหรือเพิ่มพลังขึ้น ในทางตรงกันข้าม พลังสำรองอาจลดลงโดยการเพิ่มภารกิจขึ้นหรือลดพลังลง หมายความว่า ถ้าบุคคลสามารถควบคุมภารกิจและพลังได้หรือสามารถควบคุมพลังสำรองได้ เขาก็พร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถดำเนินงานค้นคว้า สร้างสรรค์หรือมีความต้องการที่จะเรียนรู้มากขึ้น สภาวะที่จำเป็นสำหรับการเรียนที่ประสบความสำเร็จก็คือ การทำให้เกิดพลังสำรองเกินระดับที่จะใช้ในชีวิตทั่วไป ซึ่ง McClusky (1970) เชื่อว่า การที่ผู้ใหญ่เรียนและเรียนอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับว่าเขาอยู่ในระยะใดของวัฏจักรชีวิต ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานการณ์การเรียนที่มีต่อศักยภาพการเรียน ตลอดจนอุปสรรคการเรียนที่เขามีอยู่ในขณะนั้น การเรียนการสอนในวัยใหญ่นั้นต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์บุคคล กิจกรรมในชีวิตซึ่งอาจมีส่วนสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการเรียน มโนภาพด้านเวลาของเขาช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อในช่วงวิกฤตของชีวิต สุดท้ายต้องพิจารณาถึงความต้องการของเขาในแง่ที่ว่า การเรียนจะสามารถนำไปใช้กับปัญหาของเขาหรือไม่

1.3 ทฤษฎีที่ยึดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้สึกนึกคิดเป็นหลัก เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเกิดขึ้นทางความคิดของประสบการณ์และความหมายภายในโดยเน้นความคิดที่มีความเป็นอิสระ แนวคิดนี้เชื่อว่า ความรู้ความเข้าใจที่มีความครอบคลุมมากขึ้น แยกแยะได้ดีขึ้น มีการบูรณาการมากขึ้น เหล่านี้เป็นความรู้ความเข้าใจสุดยอดที่ผู้ใหญ่เลือก ถ้าเขาสามารถเลือกได้ การเรียนรู้ใน

วัยผู้ใหญ่ที่ได้ใหม่นั้นจะเปลี่ยนแปลงความรู้ที่มีอยู่เดิมให้เป็นความรู้ความเข้าใจใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นการปลดปล่อยผู้เรียนให้มีความเป็นอิสระ ผลสูงสุดที่ได้รับจากการเรียนรู้ประเภทนี้ คือ การทำให้ตระหนักถึงสมมติฐานทางวัฒนธรรมซึ่งครอบงำ กฎ บทบาท จารีตประเพณีและความหวังทางสังคม ซึ่งได้บางการวิธีที่เราคิด มองเห็น รู้สึกและการกระทำ

สรุปแนวคิดทฤษฎีทางการศึกษาผู้ใหญ่เน้นไม่สามารถอธิบายได้สมบูรณ์ด้วยทฤษฎีใดเพียงทฤษฎีเดียว แต่ต้องใช้หลายทฤษฎีประกอบกัน ซึ่งทฤษฎีเหล่านี้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การนำตนเองหรือการปกครองตนเอง เป็นลักษณะหรือเป้าหมายในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

2. ความกว้างและความลึกของประสบการณ์ชีวิตเป็นสาระสำคัญหรือสิ่งกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

3. การควบคุมการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้นได้เนื่องมาจากความคิดหรือการรู้ตนเอง นอกจากนี้ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่นั้นกล่าวได้ว่า เริ่มมีการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาการมาจากแนวความคิดของเดิมของธอร์นไดค์ (Edward L. Thorndike) จากการเขียนเกี่ยวกับ “การเรียนรู้ของผู้ใหญ่” ซึ่งไม่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่โดยตรง แต่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ โดยเน้นให้เห็นว่าผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก มีนักการศึกษาผู้ใหญ่จำนวนมากได้ศึกษาค้นคว้าจนได้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นอีกว่า ผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้ได้ รวมทั้งยังได้พบว่ากระบวนการเกี่ยวกับด้านความสนใจและความสามารถนั้นแตกต่างออกไปจากการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก

นอกจากวิธีการทางวิทยาศาสตร์แล้ว ยังมีแนวความคิดทางด้านที่เป็นศาสตร์ในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการค้นหาวิธีการในการรับความรู้ใหม่ ๆ และการวิเคราะห์ถึงความสำคัญของประสบการณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับว่า “ผู้ใหญ่เรียนรู้อย่างไร” ลินเดอร์แมน (Edward C. Linderman) โดยได้เขียนหนังสือชื่อ “ความหมายของการศึกษาผู้ใหญ่” ซึ่งแนวความคิดของลินเดอร์แมนนั้นได้รับอิทธิพลค่อนข้างมากจากนักปรัชญาการศึกษาผู้ที่มีชื่อเสียง คือ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) โดยได้เน้นเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งควรเริ่มต้นจากสถานการณ์ต่าง ๆ มากกว่าเริ่มจากเนื้อหาวิชา ซึ่งวิธีการเรียนการสอนโดยทั่ว ๆ ไป มักจะเริ่มต้นจากครูและเนื้อหาวิชาเป็นอันดับแรก และมองดูผู้เรียนเป็นส่วนที่สอง

ในการเรียนแบบเดิมนั้น ผู้เรียนจะต้องปรับตัวให้เข้ากับหลักสูตร แต่ว่าในการศึกษาผู้ใหญ่ นั้น หลักสูตรควรจะได้สร้างขึ้นมาจากความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ ผู้เรียนจะพบว่าตัวเองมีสถานการณ์เฉพาะเกี่ยวกับหน้าที่การงาน งานอดิเรก สันทนาการ ชีวิตครอบครัว ชีวิตในชุมชน สถานการณ์ต่าง ๆ นี้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้ปรับตัวและการศึกษาผู้ใหญ่ควรเริ่มจากจุดนี้ ส่วนด้านตำราและผู้สอนนั้นถือว่ามีหน้าที่และบทบาทรองลงไป

แหล่งความรู้ที่มีคุณค่าสูงสุดในการศึกษาผู้ใหญ่คือ ประสบการณ์ของผู้เรียนเองและมีข้อคิดที่สำคัญว่า “ถ้าหากการศึกษาคือชีวิตแล้ว ชีวิตก็คือการศึกษา” และก็สรุปได้ว่า ประสบการณ์นั้นคือตำราที่มีชีวิตจิตใจสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่

1.4 วิธีการสอนผู้ใหญ่ (Andragogy)

วิธีการสอนผู้ใหญ่เป็นแนวความคิดใหม่ในการเรียนการสอนที่พยายามจะชี้ให้เห็นความแตกต่างออกไปจากวิธีการสอนเด็ก อย่างไรก็ตามคำว่า “Andragogy” นี้เป็นคำที่ใหม่ในวงการศึกษาไทย เพราะว่าคำนี้เริ่มใช้เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1967 โดยการให้ความหมายเดิมจากนักการศึกษาผู้ใหญ่ ชาวยูโกสลาเวียชื่อ “ซาวิสวิต” (Dusan Savicevic) ส่วนผู้ที่นำเข้ามาสู่วงการศึกษาผู้ใหญ่ของสหรัฐอเมริกาคือ โนลส์ (M.S.Knowles) โดยการตีพิมพ์ลงในหนังสือชื่อ “Adult Leadership” เมื่อปี ค.ศ. 1968 และคำนี้ก็ได้รับความนิยมกันมากขึ้นเรื่อย ๆ ในบรรดาสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่ทั้งในยุโรปและสหรัฐอเมริกามากมายหลายแห่งด้วยกัน

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการสอนผู้ใหญ่

ตามทฤษฎีการสอนผู้ใหญ่ นั้น มีอยู่ 4 ประเด็นใหญ่ ๆ ที่สำคัญ และเป็นความเชื่อที่ได้รับการยอมรับว่าแตกต่างออกไปจากการสอนเด็ก ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดต่อไป

1. การเปลี่ยนแปลงด้านมโนภาพแห่งตน ข้อสันนิษฐานนี้คือ บุคคลเจริญเติบโตและบรรลุวุฒิภาวะไปสู่มโนภาพแห่งตนจากการอาศัยหรือพึ่งพาคนอื่นในวัยเด็กทารกและนำไปสู่การเป็นผู้นำตัวเองได้มากขึ้น ทฤษฎีการสอนผู้ใหญ่คาดว่าจุดที่บุคคลบรรลุความสำเร็จในด้านมโนภาพแห่งตนในทางการเป็นผู้นำตนเอง ก็คือลักษณะทางจิตวิทยาของการเป็นผู้ใหญ่ ถ้าหากเขาเกิดความรู้สึกว่าตัวเองไม่ได้รับการยอมรับในสถานการณ์ต่าง ๆ เลย เขาอาจจะเกิดความเครียดและอาจจะต่อต้าน สิ่งที่สำคัญก็คือ ต้องพยายามทำให้ผู้ใหญ่เกิด “Self-directing” ในการเรียนการสอนให้มากที่สุดด้วย

2. บทบาทของประสบการณ์ ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับประสบการณ์ เชื่อว่าบุคคลที่เริ่มบรรลุวุฒิภาวะเขาก็จะได้สะสมประสบการณ์ที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งประสบการณ์นั้นนับว่าเป็นแหล่งที่มีคุณค่าสูงยิ่งสำหรับการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นการช่วยขยายโลกทัศน์ของผู้ใหญ่คนอื่น ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทั้งหมดด้วย

3. ความพร้อมในการเรียน คือ บุคคลจะมีวุฒิภาวะและเกิดความพร้อมในการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการพัฒนาทางชีววิทยาและแรงกดดันทางด้านความต้องการเกี่ยวกับวิชาการ ส่วนที่เกิดความพร้อมมากขึ้นก็คือ ผลพัฒนาของภาระหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับบทบาททางสังคมความแตกต่างกัน ในการสอนผู้ใหญ่ นั้นผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้หากเขาเกิดความต้องการสร้างให้เกิดความพร้อมนั้น นอกจากจะดูพัฒนาด้านความพร้อมแล้วยังมีวิธีการกระตุ้นในรูปแบบของการกระทำได้ อาจจะในลักษณะของความมุ่งหวังในระดับสูงและกระบวนการวินิจฉัยในตัวเอง อย่างที่แมคคิลแลนต์ได้พัฒนาวิทยาศาสตร์ที่ได้ประสบผลสำเร็จอย่างสูงสำหรับการช่วยให้ผู้ใหญ่พัฒนาตัวเอง ซึ่งเขาเรียกว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์”

4. การส่งเสริมให้การเรียนรู้มีความเหมาะสม ผู้ใหญ่ส่วนมากมักจะมีการเรียนรู้โดยอาศัยปัญหาเป็นศูนย์กลาง ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดนี้เป็นผลลัพธ์มาจากความแตกต่างของการเห็นคุณค่าของเวลานั่นเอง ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนและมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการศึกษา ก็เพราะว่าเขาขาดความรู้และประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาปัจจุบัน ดังนั้นเขาจึงต้องการที่จะนำไปใช้ในอนาคตอันใกล้หรือโดยเร็วที่สุด ที่สามารถนำไปใช้ได้ทันทีทันใด ดังนั้นเขาจึงต้องการได้รับการเรียนรู้โดยอาศัยปัญหาเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน

1.6 แนวคิดในการสอนผู้ใหญ่

คาร์ล โรเจอร์ เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยม ให้แนวทางการคิดเกี่ยวกับการสอนว่า บทบาทของครูที่สอนผู้ใหญ่ควรจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ นอกจากนั้นได้กล่าวถึง บทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างผู้อำนวยความสะดวกกับผู้เรียนว่าขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้อำนวยความสะดวก โดยมีคุณสมบัติสำคัญ 3 ประการ คือ การให้ความไว้วางใจและความนับถือยกย่องแก่ผู้เรียน การมีความจริงใจต่อผู้เรียน และการมีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ รวมทั้งการตั้งใจฟังผู้เรียนพูด

นอกจากทัศนคติ 3 ประการที่กล่าวมานี้แล้วโรเจอร์ยังได้ชี้ให้เห็นแนวทางเพื่อการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้รวมทั้งสิ้นอีก 10 ประการ ดังนี้

1. ต้องเริ่มต้นสร้างบรรยากาศภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่ดีในชั้นเรียน
2. ควรช่วยให้เกิดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนของแต่ละบุคคลในชั้นเรียน รวมทั้งจุดมุ่งหมายของกลุ่ม
3. ควรดำเนินการเรียนการสอนไปตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนเพราะว่ามีความหมายสำหรับผู้เรียนอย่างมาก และถือว่าเป็นพลังจูงใจที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จทางการเรียนอันสำคัญยิ่ง
4. ต้องพยายามจัดการเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ (Resource for learning) ให้เป็นไปได้อย่างกว้างขวางและแลดูเป็นเรื่องง่าย ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย
5. ต้องมีความเข้าใจตนเองในฐานะที่เป็น “แหล่งความรู้ที่มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นได้” ในการที่สมาชิกในกลุ่มอาจจะสามารถนำมาใช้ให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการเรียนรู้
6. ในการแสดงออกต่อสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน เขาจะต้องยอมรับทั้งทางด้านเนื้อหาวิชาการและด้านทัศนคติหรืออารมณ์ของผู้เรียน คือพยายามก่อให้เกิดความพอดีกันทั้งสองด้านสำหรับสมาชิกแต่ละคนและรวมทั้งกลุ่มด้วย
7. เพื่อที่จะให้บรรยากาศในห้องเรียนดำเนินไปด้วยดี ผู้อำนวยความสะดวกสามารถช่วยให้เกิดขึ้นได้ด้วยการเปลี่ยนฐานะตนเองเป็นเสมือนหนึ่งผู้เรียน เช่น มีฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่มโดยการร่วมแสดงความคิดเห็นได้เช่นเดียวกับผู้เรียนแต่ละคน
8. ควรจะได้เริ่มต้นแสดงความรู้สึกให้เกิดขึ้นในกลุ่มเมื่อมีความคิดเห็น แต่ไม่ใช่โดยการบังคับหรือวิธีการข่มขู่ ซึ่งความคิดที่แสดงออกมานั้นสมาชิกอื่น ๆ อาจจะยอมรับฟังหรือไม่รับฟังก็ได้

9. ตลอดเวลาของการมีประสบการณ์ร่วมกันในห้องเรียน ผู้อำนวยการความสะดวกจะต้องมีความคล่องแคล่วว่องไวอยู่ตลอดเวลาในการแสดงออกเพื่อการรับรู้อารมณ์ต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง

10. ต้องพยายามรับรู้และยอมรับว่าตัวเองก็อาจจะมีข้อจำกัดอยู่หลายประการด้วยเช่นกัน

1.7 ประเภทของการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่

เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้ใหญ่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างสมบูรณ์ ผู้สอนต้องเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และยังสามารถประยุกต์หลักการต่าง ๆ เข้ากับปัจจัยต่าง ๆ ทางการศึกษา เพื่อให้เกิดสภาพที่จะสนับสนุนและเหมาะต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ให้มากที่สุด โดยพิจารณาจาก 4 ปัจจัยหลัก ดังนี้

1. Structure of learning experience เป็นการจัดกิจกรรมควรมีกำหนดการที่ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองต่อข้อจำกัดเรื่องเวลา ควรเน้นการเรียนการสอนแบบ face-to-face มากกว่าการสอนผ่านสื่อต่าง ๆ และควรให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น สัมมนา กลุ่มย่อย หรือการโต้วาที เป็นต้น

2. Learning climate เป็นบรรยากาศการเรียนที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ผู้เรียนต้องการเป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือในสายตาของผู้อื่น ควรเปิดโอกาสให้มีการแบ่งปันและรับฟังความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อน ผู้สอนควรทราบถึงความคาดหวังของผู้เรียนและช่วยปรับแต่งให้เหมาะสมขึ้น

3. Focus of learning เป็นการเรียนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้และวิเคราะห์ประสบการณ์ที่ตนมี ผู้เรียนควรมีอิสระในการวางแผนและจัดการการเรียนรู้ของตนเอง ผู้สอนเป็นแค่คนคอยช่วยเหลือ ประเด็นการเรียนรู้ควรอยู่ในรูปของ “จะอย่างไร เมื่อ.....” มากกว่าเป็นเรื่องของทฤษฎีล้วน ๆ

4. Teaching-learning strategy and media การเรียนรู้ควรเป็นไปในลักษณะของการแก้ปัญหาและส่งเสริมให้เรียนด้วยกัน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด โดยอาจมีส่วนร่วมในวิธีการสอน เช่น วิธีบทบาทสมมติหรือมีส่วนในการประเมิน (Self-assessment) ก็ได้

1.8 เทคนิคในการสอนผู้ใหญ่

ในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ โนลส์ (M.S.Knowles) ได้เขียนไว้ในหนังสือชื่อ “Informal Adult Education” ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดี มี 12 ประการ ดังนี้

1. มีความเข้าใจและเห็นด้วยกับจุดมุ่งหมายของวิชาที่เรียน นั่นคือถ้าต้องการให้ผู้ใหญ่เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว เขาควรจะได้ทราบถึงจุดมุ่งหมายทั่วไปของวิชานั้น โดยที่เขาต้องมองเห็นภาพโดยรวมได้อย่างชัดเจน และทิศทางที่จะดำเนินไปในการเรียนรู้ ดังนั้นจึงมีความสำคัญในการอธิบายถึงรายละเอียดของวิชา เป้าหมายที่ชัดเจนให้ผู้เรียนได้รับทราบในการพบกันครั้งแรกในชั้นเรียน นอกจากนั้นหากว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้อยู่แล้ว

เขาก็จะมีส่วนในการตั้งเป้าหมายเฉพาะของการเรียนวิชานั้น ๆ ผู้เรียนย่อมจะเกิดความมั่นใจว่าการสอนเป็นไปในทิศทางที่เขาต้องการทราบ การอภิปรายปัญหาทั้งหลายในตอนต้นวิชาจะช่วยให้มองเห็นเป้าหมายเฉพาะและมีความหมายต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้นด้วย

2. มีความต้องการที่จะเรียนรู้ นักการศึกษาผู้ใหญ่มักจะคาดคะเนว่า ผู้เรียนส่วนมากมาเข้าเรียนด้วยความต้องการที่จะเรียน เนื่องจากว่าโดยทั่วไปแล้วเขามักจะเข้ามาด้วยความสมัครใจ อย่างไรก็ตามในบางครั้ง ครูที่สอนผู้ใหญ่ก็อาจจะต้องเผชิญกับการให้กำลังใจเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความต้องการเรียนด้วย ความต้องการนี้ต้องเกิดจากความรูสึกว่าตัวเองมีความสามารถที่จะบรรลุความสำเร็จได้โดยการรับความเห็นใจและเข้าใจจากครูผู้สอน

3. บรรยากาศในการเรียนการสอนและสถานการณ์ของการเรียนรู้ควรเป็นกันเอง เนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้สอนควรมีความรับผิดชอบในการสร้างบรรยากาศและอำนวยความสะดวกสำหรับการอภิปรายในกลุ่มทัศนคติ การยอมรับ และความเคารพยกย่อง จะเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญของครูผู้สอนในการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง นอกจากนั้นแล้ว ครูผู้สอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกันได้ โดยการให้ผู้เรียนแนะนำตัวกันเองและให้อธิบายรายละเอียดย่อ ๆ เกี่ยวกับประสบการณ์และความสนใจ ถ้าหากผู้สอนแสดงบทบาทของตัวเองในฐานะผู้เรียนมากกว่าความเป็นผู้สอนแล้ว เขาย่อมจะได้รับความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

4. สภาพการณ์ทางกายภาพทั่ว ๆ ไป ควรเป็นที่พึงพอใจสำหรับผู้เรียน ได้แก่ การจัดโต๊ะ เก้าอี้ และเครื่องมือเครื่องใช้ ควรจะได้รับการพิจารณาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความสะดวกสบายตามที่ต้องการมีความสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม เช่น ถ้าต้องการให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันโดยอิสระแล้ว ผู้เรียนควรหันหน้าเขาหากันเพื่อจะได้อภิปรายอย่างเต็มที่

5. ผู้เรียนควรจะได้มีส่วนร่วมในการเรียนและความรับผิดชอบต่อกระบวนการเรียนรู้ เพราะว่าวิธีการที่ดีที่สุดในการเรียนรู้คือการกระทำ ถ้าหากผู้เรียนได้กระทำบางอย่างหรือพูดแสดงความคิดเห็นบางอย่าง ย่อมจะดีกว่าการที่เพียงแต่นั่งเฝ้ามองดูคนอื่นหรือนั่งฟังคนอื่นพูดเฉย ๆ เท่านั้น โดยทั่วไปนั้นผู้เรียนที่กระตือรือร้นและมีชีวิตชีวาจะเรียนรู้ได้มากกว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากขึ้น ถ้าหากเขารู้สึกว่าตัวเองต้องมีความรับผิดชอบต่อกระบวนการภายในกลุ่มด้วยเหตุนี้ผู้สอนที่ฉลาดควรจะใช้วิธีการหลาย ๆ วิธี เกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม กลุ่มที่สามารถจัดดำเนินการได้ด้วยตัวเองจะได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้มากกว่ากลุ่มที่ต้องอาศัยครูผู้สอน

6. การเรียนรู้ควรจะมีสัมพันธภาพเกี่ยวข้องและใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนให้เป็นประโยชน์ในการเสนอแนวความคิดและความรู้นั้น ถ้าหากมีความหมายต่อผู้เรียนแล้ว ผู้สอนควรจะได้ปรับให้เข้ากับประสบการณ์ของผู้เรียนทั้งหลายด้วย ผู้ใหญ่โดยทั่วไปนั้นเรียนโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ใหม่กับประสบการณ์เดิม หรือด้วยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ยังไม่รู้ไปหาสิ่งที่รู้แล้ว นอกจากนั้นประสบการณ์ของผู้เรียนที่เสนอต่อชั้นเรียน

นับว่าเป็นแหล่งของความรู้ที่มีคุณค่ามาก สมาชิกของชั้นเรียนผู้ใหญ่ นั้นมักจะมีประสบการณ์ที่มีคุณค่าแตกต่างกันออกไปที่จะทำให้ทุกคนได้รับประโยชน์ร่วมกันด้วย

7. ครูผู้สอนควรจะรู้เนื้อหาวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี ถ้าหากครูจะช่วยแนะนำแนวการเรียนการสอนให้ได้ผลดี เขาจะต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างเชี่ยวชาญ ต้องรู้ถึงเอกสารและตำราทางวิชาการในสาขานั้นเป็นอย่างดี เพื่อจะได้ช่วยแนะนำแหล่งความรู้ให้แก่ผู้เรียนที่จะได้ค้นคว้าต่อไป รวมทั้งจะได้จัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสมด้วย

8. ผู้สอนควรมีความกระตือรือร้นเกี่ยวกับวิชาที่สอนและการสอนวิชานั้น ๆ โดยที่ความกระตือรือร้นนั้นสามารถถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้อีกด้วย ครูที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่าตัวเองมีความกระตือรือร้นและพึงพอใจในการสอน จะมีผลทำให้ผู้เรียนเป็นผู้กระตือรือร้นและเอาใจใส่ในการเรียนด้วยความกระตือรือร้นนั้นนับว่าเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้

9. ผู้เรียนควรได้เรียนรู้ไปตามระดับความสามารถของตนเนื่องจากในชั้นเรียนของผู้ใหญ่นั้นมีความแตกต่างในด้านของประสบการณ์ศึกษา ความถนัดทางด้านการเรียน ความสนใจและความสามารถอย่างมากมาย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงควรจะได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในแง่ต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว สำหรับผู้เรียนที่เรียนได้เร็วกว่าอาจจะกระตุ้นให้เรียนด้วยความก้าวหน้า เช่น ให้เรียนโดยโครงการเฉพาะตัว ส่วนผู้ที่เรียนช้าก็ควรได้รับความมั่นใจว่า การเรียนของผู้ใหญ่ไม่ใช่การเรียนเพื่อแข่งขันกันกับคนอื่นแต่ว่าเป็นการพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าของตัวเอง

10. วิธีการสอนที่ใช้กับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ควรแตกต่างและแปรผันกันไปในแต่ละโอกาสหรือสถานการณ์ของการสอน ครูสามารถเลือกใช้วิธีการสอนได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น การสอนถึงปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยหรือบ้านพักในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ครูผู้สอนอาจจะใช้วิธีการบรรยายเกี่ยวกับเรื่องราวเหล่านั้น ประกอบกับการฉายภาพยนตร์ การอภิปรายปัญหาต่าง ๆ จากสมาชิกภายในกลุ่ม รวมทั้งการจัดทัศนศึกษาประกอบ ครูที่ดีและมีความชำนาญการสอนจะสามารถเลือกใช้วิธีการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามสถานการณ์และความต้องการของผู้เรียน เพราะว่าการทำเช่นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมตลอดเวลา และเป็นไปตามความแตกต่างของบุคคลด้วย

11. ครูผู้สอนควรมีความรู้ลึกทางด้านการศึกษาและจิตวิทยา นับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อทัศนคติของครู ที่เขาควรยอมรับว่าประสบการณ์ในด้านการสอนนั้นช่วยทำให้เขามีโอกาสในการพัฒนาตัวเอง ถ้าหากครูดคิดว่าตัวเองเป็นเสมือนผู้เรียนคนหนึ่งด้วยแล้ว ปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อผู้เรียนจะเป็นการกระตุ้นได้มากกว่าการที่เขามีความคิดว่าตัวเองมีความรู้ดีที่สุด นอกจากนั้นแล้วทัศนคติของครูยังเป็นพลังที่เข้มแข็งในการชี้ถึงบรรยากาศของกลุ่มและทัศนคติของผู้เรียนด้วย

12. ผู้สอนควรมีแผนงานที่ยืดหยุ่นได้เกี่ยวกับการสอน ซึ่งจะช่วยให้ทั้งครูและผู้เรียนได้มีแนวความคิดที่เด่นชัดว่าเขากำลังทำอะไรอยู่ และจะทำอะไรต่อไป ถ้าหากสามารถเปลี่ยนแปลงการสอนได้ โดยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่ตกลงร่วมกัน ซึ่งไม่ควรกำหนดจะไม่ตายตัวและแผนการสอนนั้น ๆ อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

1.9 บทบาทที่สำคัญของผู้สอน

ในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จำเป็นที่ผู้สอนจะต้องเข้าใจและพยายามที่จะดำเนินการต่าง ๆ ในการสอนให้สอดคล้องกัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ผู้สอนจะต้องยอมรับว่าผู้เรียนแต่ละคนมีคุณค่าและจะต้องเคารพในความรู้สึกนึกคิดและความเห็น ตลอดจนประสบการณ์ของเขาด้วย

2. ผู้สอนควรพยายามทำให้ผู้เรียนตระหนักด้วยตนเองว่ามีความจำเป็นที่เขาจะต้องเปลี่ยนพฤติกรรม (ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทัศนคติ) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งและอาจประสบปัญหาอย่างใดบ้างอันเนื่องมาจากการขาดพฤติกรรมที่มุ่งหวังดังกล่าว

3. ควรจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้สะดวกสบาย เช่น ที่นั่ง อุณหภูมิ แสงสว่าง การถ่ายเทอากาศ เป็นต้น รวมทั้งเอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองด้วย

4. ผู้สอนจะต้องแสวงหาวิธีการที่จะแสวงหาความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนด้วยกันเพื่อสร้างความรู้สึกไว้นับถือเชื่อใจและความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันควรพยายามหลีกเลี่ยงการแข่งขัน

5. หากเป็นไปได้ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในเรื่องดังต่อไปนี้

5.1 การพิจารณาวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน โดยสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาด้วย

5.2 การพิจารณาทางเลือกในการกำหนดกิจกรรมเพื่อการเรียนการสอน และวิธีการเรียนการสอน

5.3 การพิจารณากำหนดมาตรการหรือเกณฑ์การเรียนการสอน ซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกันรวมทั้งร่วมกำหนดเครื่องมือและวิธีการวัดผลความก้าวหน้าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตั้งแต่แรกด้วย

6. ผู้สอนจะต้องช่วยผู้เรียนให้รู้จักพัฒนาขั้นตอนและวิธีการในการประเมินตนเองตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้แล้ว

1.10 ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่

1. ความต้องการและความสนใจ ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากว่าตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา เขาก็จะเกิดความพึงพอใจ เพราะฉะนั้นควรจะมีการเริ่มต้นในสิ่งเหล่านี้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมทั้งหลายเพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้นั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งนี้ด้วยเสมอ

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ควรจะต้องยึดถือสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญมิใช่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหลาย

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้นวิธีการหลักสำหรับการศึกษผู้ใหญ่ ก็คือการวิเคราะห์ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียดว่ามีส่วนไหนของประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้างแล้วจึงหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ก็คือการมีความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครูจึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหา หรือค้นหาคำตอบร่วมกับผู้เรียนมากกว่าการทำหน้าที่ส่งผ่านหรือเป็นสื่อสำหรับความรู้แล้วทำหน้าที่ประเมินผลว่าเขาคล้อยตามหรือไม่เพียงเท่านั้น

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นการสอนผู้ใหญ่จะต้องจัดเตรียมการในด้านนี้อย่างดีพอ เช่น รูปแบบของการเรียนการสอนเวลาที่ใช้ทำการสอน สถานที่สอน เป็นต้น

2. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบนำตนเอง

2.1 ความหมายและลักษณะของการเรียนรู้แบบนำตนเอง

การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self - directed learning) เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้สอนในระดับอุดมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายหลัก คือ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าผู้เรียนจะจบการศึกษาไปแล้วก็ตาม ซึ่งถือว่าเป็นการเอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self - directed learning) เป็นการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนรับผิดชอบในการวางแผน การปฏิบัติและการประเมินผล ความก้าวหน้าของการเรียนของตนเองเป็นลักษณะซึ่งผู้เรียนทุกคนมีอยู่ในขณะที่อยู่ในสถานการณ์การเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้และทักษะที่เกิดจากการเรียนจากสถานการณ์หนึ่งไปยังอีกสถานการณ์หนึ่งได้ (Hiemstra, 1994) ดิกสัน (Dixon, 1992) อธิบายว่า การเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งเป้าหมายในการเรียน แสวงหาผู้สนับสนุน แหล่งความรู้ สื่อการศึกษาที่ใช้ในการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ทั้งนี้ผู้เรียนอาจได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น หรืออาจจะไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ได้ในการกำหนดพฤติกรรมตามกระบวนการดังกล่าว

การเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีกลุ่มมานุษยนิยม ซึ่งมีความเชื่อเรื่องความเป็นอิสระและความเป็นตัวของตัวของมนุษย์ ดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความดี ความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง สามารถหาทางเลือกของตนเอง มีศักยภาพและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างไม่มีขีดจำกัด มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น (Elias and Merriam, 1980 อ้างถึงใน Hiemstra and Brockett, 1994)

นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบนำตนเองที่มาจากภาษาอังกฤษว่า Self-directed learning ไว้ดังต่อไปนี้

โนวเลส (Knowles, 1975) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นกระบวนการที่บุคคลมีความคิดริเริ่มในการวินิจฉัยความต้องการการเรียนรู้ การวางแผนและแผนการเรียนอย่างมีระบบ การแสวงหาแหล่งทรัพยากร เลือกและนำมาประยุกต์เป็นกลวิธีในการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียน โดยจะได้รับหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ตาม

สเคเจอร์ (Skager, 1978) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบนำตนเอง เป็นการพัฒนาการเรียนรู้และประสบการณ์การเรียน ความสะดวกในการวางแผนการปฏิบัติและการประเมินผลของกิจกรรมการเรียน ทั้งในลักษณะที่เป็นเฉพาะบุคคลและในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่มการเรียนรู้ที่ร่วมมือกัน

ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์ (2531) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มแสวงหาองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยจะอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ก็ตาม องค์ประกอบดังกล่าว ได้แก่

1. การหาความจำเป็นของการเรียนรู้ของตน (Learning needs)
2. การตั้งเป้าหมายของการเรียนรู้ (Learning goals)
3. การแสวงหาแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวัสดุและเป็นบุคคล (Learning strategies)
4. การเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตน (Learning strategies)
5. การประเมินผลการเรียนรู้ของคน (Learning evaluation)

ซึ่งสอดคล้องกับบิกส์ (Biggs อ้างถึงใน รุ่ง แก้วแดง, 2540) ได้ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่เรียนรู้แบบนำตนเองนั้นจะต้องตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้

ในส่วนของแรงจูงใจ จะต้องตอบคำถามว่า “ฉันต้องการอะไร”

ในส่วนของเป้าหมาย จะต้องตอบคำถามว่า “เมื่อไปถึง ณ จุดนั้น จะเป็นอย่างไร”

ในส่วนของภารกิจ จะต้องตอบคำถามว่า “ฉันต้องทำอะไรเพื่อให้ไปถึง ณ จุดนั้น”

ในส่วนของบริษัท จะต้องตอบคำถามว่า “ฉันต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง”

ในส่วนของความสามารถจะต้องตอบคำถามว่า “ฉันมีความสามารถทำอะไรได้บ้าง”

ในส่วนของยุทธศาสตร์ จะต้องตอบคำถามว่า “แล้วฉันจะต้องทำอะไรจึงจะประสบความสำเร็จ”

จากความหมายของการเรียนรู้แบบนำตนเองที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบนำตนเอง คือ กระบวนการศึกษาของบุคคลโดยเริ่มจากความต้องการการเรียนรู้จุดมุ่งหมาย มีการวางแผนการเรียนรู้ สามารถระบุแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ได้ มีการวัดและประเมินผลตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีข้อสังเกตว่านักการศึกษาใช้คำต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ที่มีความหมายเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed learning) เช่น การเรียนรู้แบบนำตนเอง การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การเรียนรู้แบบรายบุคคล การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง เป็นต้น ซึ่งในที่นี้ใช้คำว่า “การเรียนรู้แบบนำตนเอง”

การเรียนรู้แบบนำตนเองในอดีตถูกจัดไว้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่ แต่ในความเป็นจริงแล้วนั้นสามารถนำมาใช้ได้กับทุกกลุ่มอายุ ทุกวัฒนธรรมและทุกระดับ การศึกษา (รุ่ง แก้วแดง, 2540) อย่างไรก็ตามการเรียนรู้แบบนำตนเองจำเป็นต้องอาศัยหลักการของ ทฤษฎีการศึกษาผู้ใหญ่ (Andragogy) โดยถือว่าผู้เรียนจะต้องมีความต้องการเป็นตัวของตัวเอง และ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่า เขาเป็นตัวของตัวเองด้วย ฉะนั้นผู้สอนไม่ควรนำ ความคิดของตนไปจำกัดผู้เรียน แต่ควรส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อการเรียนที่มาจากตัวของ ผู้เรียนเอง โดยจะต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุดด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเอง และยังส่งผลไป ยังกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องไปตลอดชีวิต (Life-long learning process) โดยที่ผู้สอนจะต้อง ช่วยสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนตามแนวคิดของตนเองเป็นผู้ใหญ่สมบูรณ์ทุกด้าน

การเรียนรู้ของผู้ใหญ่แตกต่างไปจากการเรียนรู้ที่เกิดจากการสอนให้กับเด็ก โดยมีหลักการ 5 ข้อ ดังนี้ (Knowles, 1975)

1. เมื่อบุคคลเติบโตและวุฒิภาวะบุคคลจะเปลี่ยนอัตมโนทัศน์จากการเป็นผู้พึ่งพา หรือขึ้นต่อผู้อื่น เป็นผู้มีอิสระหรือเป็นผู้นำตนเองได้
2. เมื่อบุคคลมีวุฒิภาวะที่สมบูรณ์จะเป็นผู้ที่ค้นหา แสวงหาประสบการณ์จน เปี่ยมไปด้วยแหล่งของการเรียนรู้
3. เมื่อบุคคลมีวุฒิภาวะจะมีความพร้อมที่จะเพิ่มผลผลิตของความรู้ที่เป็น การพัฒนาตนเอง
4. ผู้ใหญ่จะมีแนวทางในการเรียนรู้ที่ยึดปัญหาเป็นศูนย์กลาง (Problem-centered) มากกว่าการยึดเนื้อหาสาระเป็นศูนย์กลาง (Subject-centered)
5. ผู้ใหญ่จะมีแนวโน้มที่จะทำตามสิ่งจูงใจภายในตนเองมากกว่าสิ่งจูงใจภายนอก ตามทฤษฎีดังกล่าวผู้เรียนจะมีความรู้สึกอยากเรียนเมื่อมีสภาพแวดล้อมที่ เอื้ออำนวยความสะดวก มีความพร้อม มีเป้าหมายในการเรียนของตนเอง ยอมรับที่จะมีความ รับผิดชอบในการวางแผนการเรียนของตน และปฏิบัติในการเรียนรวมทั้งแสดงความก้าวหน้า ในการเรียนของตน อย่างไรก็ตาม การที่ผู้ที่ศึกษาด้วยตนเองจะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ดี เพียงใดนั้นขึ้นกับองค์ประกอบการเรียนการสอนที่จะต้องปฏิบัติสัมพันธ์กันคือ ผู้สอน เนื้อหา และ ผู้เรียน ซึ่งแม้ว่าการศึกษด้วยตนเองเป็นการศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่มีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง มากนัก แต่ก็ปฏิบัติสัมพันธ์กันทางอ้อมโดยผ่านสื่อที่ถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์โดยผู้สอน บทบาทการเรียนรู้ส่วนใหญ่จึงอยู่ที่ตัวผู้เรียนเองที่จะสร้างปฏิสัมพันธ์กับสื่อโดยการปฏิบัติตน อย่างเหมาะสมในการศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด

นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่มีส่วนสำคัญต่อการเรียนการสอน แบบนำตนเอง ได้แก่ สภาพห้องเรียน การจัดเวลาเรียน และเลือกแหล่งวิทยาการต่าง ๆ เป็นต้น ในส่วนของสภาพแวดล้อมทางกายภาพจะต้องคำนึงถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสภาพในห้องเรียน ขนาดและลักษณะของห้องเรียน แสงสว่างในห้องเรียน อากาศถ่ายเทในห้องเรียน อากาศถ่ายเท ในห้องเรียน ความร้อนหนาวขณะและผู้เรียนอยู่ในห้องเรียน เก้าอี้สำหรับนั่งเรียน ความเป็นไปได้ใน

การจัดเก้าอี้ รวมทั้งเสียงและสิ่งรบกวนต่าง ๆ ในขณะที่มีการเรียนการสอน การจัดเวลาเรียนควรเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งเวลาในการศึกษาค้นคว้าและเวลาในห้องเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

ในส่วนของแหล่งวิทยาการ โดยเฉพาะห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเรียนรู้แบบนำตนเอง ห้องสมุดควรมีการจัดการให้สอดคล้องกับแนวคิดใหม่ จำนวนและคุณภาพของหนังสือ วารสาร เทป วีดิทัศน์ ตลอดจนอุปกรณ์ที่ช่วยในการค้นคว้า เช่น คอมพิวเตอร์ การติดต่อกับห้องสมุดอื่น โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยได้มากในการเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถนำตนเองได้ การแนะนำผู้เรียนในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ จะช่วยให้ประสิทธิภาพการสอนของผู้สอนดีขึ้น (พรสุวรรณ จารุพันธ์, 2539)

2.2 ความสำคัญของลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง

Knowles (1975) กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้แบบนำตนเองไว้ว่า

1. คนที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่าคนที่เพียงผู้รับหรือรอให้ครูถ่ายทอดวิชาความรู้ให้เท่านั้น คนที่เรียนรู้ด้วยตนเองจะเรียนรู้อย่างตั้งใจ

2. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสอดคล้องกับการพัฒนาการทางด้านจิตวิทยา และกระบวนการทางธรรมชาติมากกว่า คือ เมื่อตอนเล็ก ๆ เป็นธรรมชาติที่ต้องพึ่งพิงผู้อื่น ต้องการผู้ปกครอง ปกป้องเลี้ยงดูและตัดสินใจแทน เมื่อเติบโตมีพัฒนาการขึ้น ก็ค่อย ๆ พัฒนาตนเองไปสู่การเป็นอิสระ ไม่ต้องพึ่งพิงผู้ปกครอง ครูหรือผู้อื่น การพัฒนาเป็นไปในสภาพที่เพิ่มความเป็นตัวของตัวเองและชี้นำตนเองได้มากขึ้น

3. พัฒนาการใหม่ ๆ ทางการศึกษาที่มีหลักสูตรใหม่ หองเรียนแบบเปิด ศูนย์บริการทางวิชาการการศึกษาอย่างอิสระ โปรแกรมการเรียนของการเรียนที่จัดแก่นักศึกษานอกมหาวิทยาลัยเปิด รูปแบบของการศึกษาเหล่านี้ล้วนผลักรับผิดชอบไปที่ผู้เรียนให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นความอยู่รอดของชีวิตในฐานะที่เป็นบุคคลและเผ่าพันธุ์มนุษย์ เนื่องจากโลกปัจจุบันเป็นโลกใหม่ที่แปลกไปกว่าเดิม ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอและข้อเท็จจริงเช่นนี้เป็นเหตุผลไปสู่ความจำเป็นทางการศึกษาและการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

ดังนั้นสามารถสรุปความสำคัญได้ว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการเรียนรู้ที่ยอมรับสภาพความแตกต่างของบุคคล ตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ยอมรับศักยภาพของผู้เรียนว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองเพื่อที่ตนจะสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุข

2.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบนำตนเอง

โนวเลส (Knowles, 1975) ได้ระบุถึงองค์ประกอบ 4 ประการของลักษณะของการเรียนรู้แบบนำตนเอง คือ 1) ผู้สอน 2) ผู้เรียน 3) ลักษณะของผู้เรียน และ 4) กระบวนการเรียน โดยรายละเอียดขององค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง อธิบายได้ดังนี้

1. **ผู้สอน** เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการจัดการเพื่อการเรียนรู้แบบนำตนเองของผู้เรียน โดยคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

1.1 การเตรียมการเพื่อการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องมีความแตกต่างระหว่างบุคคลและตอบสนองความต้องการระหว่างบุคคลของผู้เรียนโดยจัดการเรียนการสอนที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความสามารถของผู้เรียน ใช้อุปกรณ์และวิธีการสอนหลายวิธี การให้งานหรือสอนจะต้องคำนึงถึงอุปกรณ์ในด้านเวลา ขนาดของชั้นเรียน ความสามารถที่แตกต่างกัน ภูมิหลังของผู้เรียนและอุปกรณ์การสอน พยายามจัดการสอนให้ดีที่สุดด้วยข้อจำกัดขององค์ประกอบเหล่านั้น ใช้การวางแผนร่วมกับผู้เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องพยายามรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล และต้องพยายามให้ผู้เรียนได้รู้จักกันด้วย การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เรียน ความเอาใจใส่ในผู้เรียนจะทำให้บรรยากาศในการเรียน มีการปรึกษาหารือกันได้ง่ายขึ้น อาจารย์กับบุคลากรในสถานที่ฝึกปฏิบัติจะต้อง มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันสนใจ และช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ในการสอนทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

1.2 การสนับสนุนการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ (Student-centered learning) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed learning) ตลอดไปนั้น ผู้สอนจะต้องปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของตนจากการเป็นผู้บ่อนความรู้เพียงฝ่ายเดียวมาสู่การเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (Facilitator) ของผู้เรียนมีการกระตุ้นให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือเป็นผู้ร่วมคิดและเป็นเพื่อนกับผู้เรียน ผู้สอนควรเป็นผู้อำนวยความสะดวกมากกว่าการเป็นผู้ควบคุมการสอนนั้น ควรอยู่ในบรรยากาศของความเชื่อไว้วางใจและเอื้ออาทรณ์ ทำให้ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนในการเรียนรู้ประสบการณ์ ผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้ทางวิชาการที่เข้มแข็ง สามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี โดยใช้คำถามกระตุ้นความคิด คั่นคว้า ผู้สอนควรเตรียมคำถามเพื่อจูงใจให้ผู้เรียนอยากตอบ อยากเรียน ผู้สอนจะต้องมีความสามารถให้คำแนะนำหรือชี้แนะในสิ่งที่ถูกต้องเมื่อผู้เรียนปฏิบัติไม่ถูกต้อง รวมถึงการเฉลยคำตอบเมื่อมีการซักถามหรือทดสอบ มีการชมเชยให้กำลังใจ เมื่อผู้เรียนแสดงความคิดเห็น จะทำให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นมากขึ้น การแนะนำแหล่งข้อมูลและการใช้แหล่งข้อมูลเพื่อการค้นคว้าก็เป็นสิ่งจำเป็นเช่นกัน เพราะห้องสมุดเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเรียนรู้แบบนำตนเอง การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ผู้สอนมีการแนะนำผู้เรียนในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ จะช่วยให้ประสิทธิภาพการสอนของผู้สอนดีขึ้น ผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่จะชี้แนะแหล่งทรัพยากรข้อมูลทางการศึกษา ทั้งที่อยู่ภายในสถาบัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ เพราะการใช้เวลาในการค้นหาเอกสาร ตำราที่มากเกินไปอาจจะมีผลกระทบต่อความสนใจ และความตั้งใจในการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนต้องใช้เวลาสำหรับการเรียนรู้กิจกรรมอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ ลักษณะ บุคลิกภาพทัศนคติของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียนและวิชาที่สอน บรรยากาศในชั้นเรียน และทักษะในการสอนยังมีส่วนช่วยให้ประสิทธิภาพการสอนของผู้สอนดีขึ้น ผู้สอนควรสอนให้ผู้เรียนตระหนักสนใจ ฝึกฝนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จัดโอกาส และสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามแนวทางของตน อำนวยความสะดวกให้นักศึกษาไปสู่การเรียนรู้ได้ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ เสริมสร้างบุคลิกภาพให้เป็นของตัวเองมีทักษะกว้างขวาง เกิดความริเริ่มต่าง ๆ ตรวจสอบและติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

1.3 การร่วมกันเรียนรู้ การให้ผู้เรียนมีการเรียนนั้นจะต้องจูงใจให้ผู้เรียนปรับความเชื่อและการรับรู้ของตนให้รับรู้สิ่งต่าง ๆ เปลี่ยนไปจากเดิม และแสดงพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจากเดิมเช่นกัน การให้ผู้สอนจะโน้มน้าวผู้เรียนให้ปรับความเชื่อและการรับรู้ นั้น ผู้สอนจะต้องแสดงให้เห็นว่าผู้สอนให้ความสำคัญกับความรู้สึกของผู้เรียน รู้ถึงปัญหาต่าง ๆ ใส่ใจและตอบสนองความคิดเห็นของผู้เรียน เพราะการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นร่วมกัน มีการรับผิดชอบร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ผู้สอนนั้นเป็นทั้งผู้เรียนและผู้สอนในเวลาเดียวกัน ผู้สอนจะเรียนรู้ในขณะที่สอน ผู้สอนจะต้องมีการเตรียมการสอน การคิดวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล เลือกใช้วิธีการเสนอความคิดต่อผู้เรียน และเมื่อสอนเสร็จสิ้นแล้วยังต้องมีการประเมินผลการสอน ซึ่งผู้สอนจะประจักษ์ว่าตนเองจะมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ส่วนทางผู้เรียนนั้นก็จะเป็นทั้งผู้สอนและผู้เรียนด้วยเช่นกัน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนกับผู้สอน ผู้เรียนและผู้สอนเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน มีการกระตุ้นให้อีกฝ่ายหนึ่งใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ การจัดการเรียนการสอนนั้นผู้สอนจะต้องตระหนักว่าผู้เรียนไม่ได้เป็นเพียงผู้รับอย่างเดียว แต่จะต้องเป็นผู้ให้ด้วย ผู้สอนจะต้องมีบทบาทของผู้เรียนด้วยเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ถึงความต้องการของผู้เรียน เพื่อจะได้จัดการสอนให้ยิ่งขึ้น นอกจากนี้บรรยากาศของการเรียนการสอนจะต้องเป็นแบบเปิดเผยมีความซื่อสัตย์จูงใจ ใ่วางใจ มีการยอมรับความสามารถของตนเอง

1.4 การส่งเสริมพัฒนาการในบุคคล ผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศของการเรียนการสอนให้เป็นแบบเปิดเผย แสดงให้เห็นถึงประสบการณ์ การเผชิญปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ไขของตนต่อผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นแนวทางและสามารถแก้ไขปัญหาได้ มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ใ่วางใจ มีการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความเชื่อมั่นยอมรับความเป็นบุคคลของผู้เรียนและประจักษ์ในความสามารถของตนเอง การมอบหมายงานของผู้สอนควรจะคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล ผู้สอนควรมีการทักทาย ใต่ถามความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้เรียน ในการเข้าถึงผู้เรียนนั้นผู้เรียนต้องการผู้สอนที่มีความรู้ดี มีประสบการณ์ มีวิธีการสอนที่ดี เป็นกันเองและเข้าใจผู้เรียน ดังนั้นบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีควรจะเกิดขึ้นเนื่องจากความสอดคล้องกันนั่นเอง คือ ผู้สอนควรสอนด้วยความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ ผู้เรียนให้ข้อติชมอย่างยุติธรรมตรงไปตรงมา เต็มไปด้วยความหวังดี ขณะเดียวกันก็ควรชี้แนะผู้เรียนให้เห็นถึงความเหมาะสม ความถูกต้อง วินัยในการเรียนพร้อมกันไปด้วย ผู้สอนต้องยอมรับว่าผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีค่าและความเป็นบุคคลทั้งความรู้สึกและความคิด ให้อิสระผู้เรียนในการแสดง

ความคิดเห็นโดยปราศจากความกลัว วิธีการสอนที่เลือกใช้ก็จะเกี่ยวข้องกับวิธีที่ดำเนินถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ กระตุ้นให้มีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งผู้สอนก็ต้องปฏิบัติในแนวเดียวกัน

2. ผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ในระบบการเรียนการสอน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนรู้แบบนำตนเอง ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้เพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้เรียนด้วยเช่นกัน

3. ลักษณะผู้เรียน นักวิชาการการศึกษาหลายท่านได้อธิบายคุณลักษณะของผู้เรียนแบบนำตนเองไว้ดังนี้

สเคเจอร์ (Skager, 1978) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้เรียนแบบนำตนเองที่ดีว่าควรมีลักษณะ 7 ประการดังนี้

1. เป็นผู้ยอมรับตนเอง (Self-acceptance) ได้แก่ การมีเจตคติในเชิงบวกต่อตนเอง

2. การเป็นผู้มีการวางแผนการเรียนรู้ (Planfulness) ประกอบด้วย 1) การรับรู้ความต้องการในการเรียนของตนเอง 2) การวางจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับความต้องการนั้น 3) การวางแผนปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้

3. มีแรงจูงใจในการเรียนอยู่ในตนเอง (Intrinsic motivation) สามารถเรียนรู้ได้โดยปราศจากสิ่งควบคุมหรือบังคับจากภายนอก เช่น รางวัล การถูกตำหนิ ถูกลงโทษ การเรียนเพื่อต้องการวุฒิบัตรหรือตำแหน่ง

4. สามารถที่จะประเมินผลตนเอง (Internalized evaluation) โดยอาจขอให้ผู้อื่นประเมินการเรียนรู้ของตนเองก็ได้ โดยการประเมินจะต้องสอดคล้องกับสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นจริงอยู่ในขณะนั้น

5. การมีลักษณะที่เปิดกว้างต่อประสบการณ์ (Openness to experience) ได้แก่ การมีความสนใจ ความใฝ่รู้ ความอดทนต่อความคลุมเครือ การชอบสิ่งที่ย่างยากสับสนและการเรียนอย่างสนุก สิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำกิจกรรมซึ่งก่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่ ๆ

6. การมีลักษณะของการยืดหยุ่น (Flexibility) ควรมีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้เต็มใจจะเปลี่ยนแปลงเป้าหมายหรือวิธีการเรียน และใช้ระบบการเข้าถึงปัญหาโดยใช้ทักษะการสำรวจการลองผิดลองถูกโดยไม่ล้มเลิกความตั้งใจที่จะเรียนรู้

7. ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) สามารถดูแลตนเองได้ เลือกที่จะผูกพันกับรูปแบบการเรียนรู้แบบใดแบบหนึ่ง มีการกำหนดปัญหากับมาตรฐานของระยะเวลาและสถานที่ที่กำหนดให้ว่า ลักษณะการเรียนรู้แบบใดที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับได้

โนวเลส (Knowles, 1975) กล่าวถึงลักษณะของผู้มีการเรียนรู้แบบนำตนเอง 9 ประการ คือ

1. มีความเข้าใจถึงความแตกต่างของบุคคลในด้านความคิดและทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ ได้แก่ ความแตกต่างระหว่างการเรียนโดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและการเรียนรู้แบบนำตนเอง

2. มีแนวคิดที่ว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ขึ้นกับผู้ใด และเป็นผู้ที่สามารถควบคุมและนำตนเองได้

3. มีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน เพื่อที่จะให้บุคคลเหล่านั้นเป็นผู้สะท้อนให้ทราบถึงความต้องการในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนของตนเอง รวมทั้งการช่วยเหลือผู้อื่น ตลอดจนการได้รับความช่วยเหลือกลับจากบุคคลเหล่านั้น

4. มีความสามารถในการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยการร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

5. มีความสามารถในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้จากความต้องการในการเรียนรู้ของตนเองโดยเป็นจุดมุ่งหมายที่สามารถประเมินผลสำเร็จได้

6. มีความสามารถในการเชื่อมความสัมพันธ์กับผู้สอนเพื่อขอความช่วยเหลือหรือขอคำปรึกษา

7. มีความสามารถในการแสวงหาคูบุคคล และแหล่งวิทยาการที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

8. มีความสามารถในการเลือกแผนการเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้ประโยชน์จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ มีความคิดริเริ่มและมีทักษะการวางแผนอย่างดี

9. มีความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำผลจากข้อมูลที่ค้นพบไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

กุกลิเอลมีโน (Guglielmino, 1977) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง หรือ SDLR (Self-directed learning readiness) ที่ได้จากการใช้เทคนิคเดลฟายไว้ 8 ด้าน ดังนี้

1. การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ (Openness to learning opportunities) ได้แก่ ความสนใจในการเรียน ความพอใจในความริเริ่มของตน ความรักการเรียน และความคาดหวังว่าจะเรียนอย่างต่อเนื่อง ความสนใจหาแหล่งความรู้ การมีความอดทนต่อข้อสงสัย การมีความสามารถในการยอมรับคำวิจารณ์ และการมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้

2. การมีมโนทัศน์ของตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (Self concept as an effective learner) ได้แก่ ความมั่นใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการจัดแบ่งเวลาให้กับการเรียน การมีวินัย การมีความรู้เกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้ และแหล่งทรัพยากรทางความรู้ และการมีทัศนคติต่อตนเอง ว่าเป็นผู้กระตือรือร้นในการเรียนรู้

3. การมีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียนรู้ (Initiative and independence in learning) ได้แก่ การแสวงหาคำตอบจากคำถามต่าง ๆ ชอบแสวงหาความรู้ ชอบมีส่วนร่วมในการกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ มีความมั่นใจในความสามารถที่จะทำงานด้วยตนเองได้ดี รักการเรียนรู้อุพอใจในทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ รู้แหล่งทรัพยากรทางความรู้ มีความสามารถในการพัฒนาแผนการทำงานของตนเอง และมีความริเริ่มในการเริ่มโครงการใหม่ ๆ

4. การยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของตนเอง (Acceptance of responsibility for one's own learning) ได้แก่ การยอมรับจากผลการเรียนว่าตนเองมีสติปัญญาปานกลางหรือ

เหนือกว่าปานกลาง ความเต็มใจเรียนในสิ่งที่ยากหากเป็นเรื่องที่สนใจ และมีความเชื่อมั่นในวิธีการเรียน และสืบสวนสอบสวนทางการศึกษา

5. ความรักในการเรียน (Love of learning) ได้แก่ การชื่นชมบุคคลที่ค้นคว้า อยู่เสมอ การมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเรียน และสนุกกับการสืบสอบค้นคว้า

6. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ได้แก่ การมีความกล้าเสี่ยง กล้าลอง มีความสามารถคิดปัญหาและความสามารถคิดวิธีการเรียนในเรื่องหนึ่ง ๆ ได้หลายวิธี

7. การมองอนาคตในแง่ดี (Positive orientation to the future) ได้แก่ การมอง ตนเองว่าเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ชอบคิดถึงอนาคต เห็นปัญหาว่าเป็นสิ่งท้าทาย และไม่ใช้ เครื่องหมายจะให้หยุดทำ

8. ความสามารถในการใช้ทักษะทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทักษะการแก้ปัญหา (Ability to use basic study skills and problem-solving skills) ได้แก่ การมีความสามารถในการใช้ ทักษะการเรียนรู้ในการแก้ปัญหา คิดว่าการแก้ปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย

ละเอียดย แจ่มจันทร์ (2540) ได้สรุปลักษณะเฉพาะของผู้เรียนที่มีการเรียนรู้ แบบนำตนเองไว้ 8 ประการดังนี้

1. ผู้เรียนรู้ว่าจะเรียนอะไร จากใครและจากที่ไหน
2. สามารถแสวงหาแหล่งความรู้หรือเข้าถึงข้อมูลที่ตนเองต้องการได้
3. วิจัยและสามารถคัดสรรได้ว่าสารสนเทศต่าง ๆ ที่ได้มานั้นมีค่าต่อการเรียนรู้
4. อุดหนุน มีทักษะในการเข้าถึงเรื่องยาก ๆ
5. สามารถถ่ายทอดความรู้ สื่อความได้ดี และมีแนวคิดในการแก้ปัญหา
6. ใช้คำถามเป็น
7. นำความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา
8. ให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมงาน และสามารถทำงานกลุ่มได้

แคนดี้ (Philip C. Candy อ้างถึงใน รุ่ง แก้วแดง, 2540) ได้สรุปถึงคุณลักษณะ ผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้แบบนำตนเอง ไว้ดังนี้

1. มีความคิดริเริ่มในการวินิจฉัยหรือประเมินความต้องการในการเรียนรู้ของ ตนเอง อาจจะได้ความช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ก็ได้
2. เลือกแหล่งที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการเรียนรู้ และถ้าจำเป็นก็อาจหามาตรการ อื่นในการเรียนที่ไม่ต้องเรียนรู้เองก็ได้
3. รู้จักพัฒนาเกณฑ์ที่ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง โดยการหาคำตอบและการ ให้เหตุผล
4. รู้จักถามเหตุผลของการมีกฎระเบียบ กระบวนการ หลักการ และข้อ สมมุติฐานที่ยอมรับได้โดยปริยาย
5. ปฏิเสธที่จะเห็นด้วยหรือปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้อื่น (ครูหรือผู้ฝึก) ต้องการ ถ้าเห็น ว่าเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้
6. ตระหนักในทางเลือก ทั้งโดยยุทธศาสตร์การศึกษาและการแปลความหมาย และเลือกทางเลือกที่สอดคล้องกับแนวความคิดและวัตถุประสงค์ของตนเองอย่างมีเหตุผล

7. ทบทวนกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ในฐานะเป็นพัฒนาการทางความรู้ และสังคมและสามารถประยุกต์ศาสตร์ของตนเองเพื่อเสริมศักยภาพในการเรียนรู้
8. มองเป้าหมาย นโยบาย และแผน อย่างอิสระ โดยปราศจากแรงกดดันจากผู้อื่น
9. พัฒนาความเข้าใจในความเป็นไปต่าง ๆ จนสามารถอธิบายกับผู้อื่นได้
10. สร้างกรอบแนวความคิดได้ชัดเจนอย่างอิสระพร้อมที่จะเปลี่ยนแนวคิดเมื่อมี เหตุผล

11. สามารถแสวงหาความรู้ได้เองด้วยความกระตือรือร้นอย่างสม่ำเสมอโดยไม่พึ่ง การเสริมแรงหรือรางวัลจากผู้อื่น

12. ระบุค่านิยมส่วนตัวและความสนใจของตัวเองได้

13. เต็มใจและสามารถยอมรับแนวความคิดอื่นที่ถูกต้องและเผชิญกับการต่อต้าน อุปสรรครวมทั้งการวิจารณ์เป้าหมายของตนเองโดยปราศจากโทษ

14. สามารถประเมินข้อบกพร่องและข้อจำกัดของตนเองในฐานะผู้เรียนได้

คุณลักษณะของผู้เรียนที่จะนำไปสู่การแสดงบทบาทที่เหมาะสม ในการเรียน การสอนแบบนำตนเอง ต้องเริ่มต้นจากการรู้จักและยอมรับตนเองให้ได้เสียก่อน เพื่อที่จะวินิจฉัย ได้ว่าตนเองต้องการเรียนรู้ในสิ่งใด อันอาจจะนำไปสู่การเข้าไปสู่กระบวนการดำเนินงาน ในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้คุณลักษณะอีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญ คือ การที่ ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนด้วยตนเอง

4. กระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเอง

สเคเจอร์ (Skager, 1978) ได้กล่าวว่ามามีวิธีการเรียนรู้ 4 รูปแบบที่จะนำไปสู่การ เรียนรู้แบบนำตนเอง คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้โดยการค้นพบ การศึกษาแบบเปิด การสร้างความเป็นตัวของตัวเองอย่างเป็นระบบ

ซิกเกอร์ริงและแกมสัน (Chickering and Gamson, 1987) ได้พูดถึงหลักการสอน ในระดับปริญญาตรีที่ดีว่า ครูที่มีประสิทธิภาพต้องมีหลักการสอนที่ดี 7 ประการคือ

1. กระตุ้นให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน (Encourages Contacts between Students and Faculty)
2. พัฒนาความสัมพันธ์แบบเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันและความร่วมมือกันใน กลุ่มเรียน (Develops reciprocity and cooperation among students)
3. ใช้เทคนิคการสอนที่จับใจ น่าสนใจ เหมาะกับวัยของผู้เรียน (Uses active learning techniques)
4. ให้ข้อมูลย้อนกลับทันที (Gives prompt feedback)
5. เน้นเรื่องกำหนดเวลาในการทำงาน (Emphasizes time on task)
6. สื่อสารกับผู้เรียนเรื่องความคาดหวังที่มีอยู่สูง (Communicates high expectations)
7. เคารพความสามารถและวิธีการเรียนที่หลากหลาย (Respects talents and ways of learning)

บทบาทของครูในการเป็นผู้แนะนำ (Facilitator) ในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบ นำตนเอง (Hisemstra, 1994) ควรมีการจัดกระบวนการเรียนดังนี้

1. จัดหาข้อมูลในแต่ละหัวข้อของการเรียนในการบรรยายและมีการใช้สื่อเพื่อแทรกเทคนิคในการเรียนการสอนต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
2. จัดการและจัดหาแหล่งให้ความรู้ให้แก่ผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มเล็ก ๆ ตามที่กำหนด
3. ช่วยผู้เรียนในการประเมินความต้องการ และประเมินความตามเนื้อหาผู้เรียนแต่ละคนจะได้รู้วิถีทางการเรียนของตัวเอง
4. ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน
5. จัดหาแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หรือข้อมูลที่เชื่อถือได้ ในการเรียนแต่เรื่องที่ได้กำหนด โดยการประเมินตามที่ต้องการ
6. สร้างแหล่งข้อมูล สื่อและต้นแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อและเนื้อหาที่หลากหลาย
7. จัดการให้มีการติดต่อกับบุคคลต่าง ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องและจัดทำแนวทางให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ทั้งส่วนตัวหรือเป็นกลุ่มเล็ก นอกเหนือจากกลุ่มปกติ
8. ทำงานร่วมกับผู้อื่นนอกห้องเรียน ในลักษณะของเป็นผู้กระตุ้นเกิดปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเรียน
9. ช่วยผู้เรียนในการพัฒนาทัศนคติผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนที่พึ่งตนเอง
10. สนับสนุนให้มีการอภิปราย ให้ตามคำถาม ให้มีกิจกรรมกลุ่มเล็กเพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้
11. พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติในแง่บวก
12. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีการประเมินความต้องการ และมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องให้ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในห้องเรียนและเมื่อจบในแต่ละบทเรียน

จากกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่กล่าวมาแล้วจะช่วยให้ผู้สอนได้ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) อย่างสมบูรณ์แบบ และให้ผู้เรียนรู้ถึงภาระรับผิดชอบของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ตัวเองตั้งไว้ และจะเป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนจะได้เข้าไปในความต้องการของตนเอง ได้เรียนรู้ตามความต้องการที่ตัวเองอยากเรียนรู้ และได้ผสมผสานข้อมูลกับกระบวนการเรียนรู้ เพื่อที่จะบรรลุจุดประสงค์ที่ตนเองตั้งใจ นอกจากนี้ยังมีผู้เสนอรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเอง ซึ่งมีส่วนประกอบ 7 ประการ ดังนี้

1. เป็นโครงการการเรียนรู้รายบุคคล เนื่องจากผู้เรียนมีความสามารถแตกต่างกัน
2. สามารถทำสัญญาการเรียน เป็นข้อตกลงระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายและหลักการของสถาบันการศึกษา
3. กำหนดเวลาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้กับผู้สอน
4. ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นแหล่งความรู้ คอยให้คำแนะนำ
5. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเปิด จัดเตรียมสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ศูนย์สื่อการศึกษา แหล่งความรู้สนับสนุนต่าง ๆ

6. การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นตลอดเวลาเพราะผู้เรียนอยู่ในสังคมจำเป็นต้องติดต่อกับคนอื่นตลอดเวลา

7. การประเมินผล ผู้สอนจะต้องมีการติดตาม สังเกตการณ์ผู้เรียนตลอดเวลาเพื่อติดตามประเมินความก้าวหน้าในการเรียน และให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียน

จากแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเอง จะเห็นว่าเป็นรูปแบบที่เหมาะสมต่อการเรียนทางเว็บหรืออินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบสูงในการนำและ ควบคุมตนเอง ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่วนผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการความสะดวก จัดหาทรัพยากร แหล่งข้อมูลให้พร้อม และจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กัน ทั้งระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง ดังนั้นการเรียนรู้แบบนำตนเองจึงเป็นแนวคิดหนึ่งที่สนับสนุนในการวิจัยนี้

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบนำตนเองของผู้เรียน สามารถสรุปได้ดังนี้

ทิพวิทย์ ชื่นนิยม (2556) ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ (2) ด้านการรักการเรียนรู้ (3) ด้านความสามารถในการใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะในการแก้ปัญหา (4) ด้านการมองอนาคตในแง่ดี (5) ด้านมโนภาพต่อตนเองว่าเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (6) ด้านการมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง (7) ด้านความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ และ (8) ด้านความคิดสร้างสรรค์

2. ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีสถานภาพต่างกัน พบว่า

2.1 นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีเพศต่างกัน มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยภาพรวมด้านการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ ด้านมโนภาพต่อตนเองว่าเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านความสามารถใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะในการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไม่แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีอายุต่างกัน มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านการรักการเรียนรู้ และด้านความสามารถใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะในการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไม่แตกต่างกัน

2.3 นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ศึกษาในคณะที่ต่างกัน มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยภาพรวม ด้านมโนภาพต่อตนเองว่าเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ กับด้านความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ กับด้านการมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง กับด้านการรักการเรียนรู้ กับด้านความคิดสร้างสรรค์ กับด้านการมอง

อนาคตในแง่ดี และด้านความสามารถในการใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะในการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไม่แตกต่างกัน

โสภิต สุวรรณเวลา และคณะ (2556) ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง พบว่า ลักษณะการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยด้านการสื่อสารและด้านการทดลองปฏิบัติจริงมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านแนวคิดนามธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านประสบการณ์เชิงรุกบูรณาการ และการเรียนรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.06, 4.05, 4.04, 3.93, 3.70 และ 3.66 ตามลำดับ

นิตดา อังสุไวทย์ (2550) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนวิชาเคมีที่เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่า ทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนส่งผลต่อลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแต่ไม่เกิดปฏิสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้

สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น (2550) ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น ในภาพรวมและทุกด้านองค์ประกอบจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน ด้านการประเมินผลการเรียน ด้านการแสวงหาแหล่งวิทยาการ และด้านการวางแผนการเรียน

ปรางทิพย์ ทาเสนา และคณะ (2548) ได้ศึกษาการพัฒนาวิธีการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ พบว่า ผู้เรียนสามารถบริหารเวลาเพื่อทำการบ้านได้ทันเวลา ร้อยละ 85 (จำนวน 34 คน) มีความรับผิดชอบในการเรียน ร้อยละ 25 (จำนวน 29 คน) มีความสามารถในการประเมินตนเองและเพื่อนได้อย่างเหมาะสม ร้อยละ 75 (จำนวน 30 คน) และมีทักษะกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ร้อยละ 70 (จำนวน 28 คน)

จิระวัฒน์ ยุวอมรพิทักษ์ (2544) ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ พบว่า ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ ในภาพรวมและทุกด้านองค์ประกอบจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน ด้านการประเมินผลการเรียน ด้านการแสวงหาแหล่งวิทยาการ และด้านการวางแผนการเรียน

วสุรัตน์ ธูดาราดระกูล (2543) ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนพระฤทธิชัย เชียงใหม่ พบว่า นักเรียนมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับสูง 6 ด้าน คือ ด้านการเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ด้านมโนคติของตนเองในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ด้านความรักในการเรียนรู้ ด้านการมองอนาคตในแง่ดี และด้านความสามารถใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะ

การแก้ปัญหา สำหรับลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ และด้านความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง และนักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

นิยม แก้วทอง (2541) ได้ศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนและนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดยโสธรมีคุณลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านพบว่า อยู่ในระดับสูงมาก 2 ด้าน คือ การมองอนาคตในแง่ดี และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง อยู่ในระดับสูง 2 ด้าน คือ ความรักในการเรียนรู้ และเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ องค์ประกอบด้านอื่นอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาจำแนกตามสังกัดพบว่า

1) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบรายด้านพบว่า อยู่ในระดับสูงมาก 1 ด้าน คือ การมองอนาคตในแง่ดี อยู่ในระดับสูง 4 ด้าน คือ ความรักในการเรียนรู้ การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และมโนภาพต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นมืองค์ประกอบด้านอื่นอยู่ในระดับปานกลาง

2) นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีคุณลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบรายด้านพบว่า อยู่ในระดับสูงมาก 1 ด้าน คือ การมองอนาคตในแง่ดี อยู่ในระดับสูง 3 ด้าน คือ ความรักในการเรียนรู้ การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง นอกนั้นมืองค์ประกอบด้านอื่นอยู่ในระดับปานกลาง

พิทักษ์ อักษร (2540) ได้ศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.83) และในส่วนขององค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับสูงทั้ง 8 ด้านเช่นกัน เรียงตามลำดับคือ การมองอนาคตในแง่ดี (ค่าเฉลี่ย 4.37) การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.98) ความรักในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.98) ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.77) ความสามารถใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย 3.70) ความคิดสร้างสรรค์ (3.69) มโนภาพต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.69) และความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.57)

สิริรัตน์ สัมพันธ์ยุทธ (2540) ได้ศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 4 องค์ประกอบ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง มีความรักที่จะเรียน และมองอนาคตในแง่ดี องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยระดับกลาง มี 4 องค์ประกอบคือ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียน และเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 39 ข้อ และระดับกลาง 19 ข้อ ค่าเฉลี่ยในระดับต่ำไม่มี ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 10 อันดับแรกคือ (1) เชื่อมั่นว่าไม่มีใครแก่เกินที่จะเรียน (2) ตระหนักเสมอว่าในการเรียนไม่มีใครรับผิดชอบแทนได้นอกจากตัวเอง (3) ห้องสมุดมีความสำคัญต่อการเรียน (4) สามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้หลายวิธี (5) การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต (6) รู้สึกชื่นชอบบุคคลที่ “ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน” อยู่เสมอ (7) ในการเรียนไม่มีใครช่วยเราได้ดีกว่าตัวเราเอง (8) ชอบให้ผู้รู้มาชี้แนะข้อผิดพลาดในสิ่งที่กำลังทำอยู่ (9) มีความสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ และ (10) เห็นว่าความรู้จากการเรียนสำคัญกว่าคะแนนสอบ

จะเห็นได้ว่าการทบทวนงานวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ผู้เรียนโดยส่วนใหญ่ทั้งที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา (ระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา) ต่างมีลักษณะของการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยกันทั้งสิ้น โดยผู้เรียนมีคุณลักษณะของการเรียนรู้แบบนำตนเองและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนหรือการเรียนรู้ที่จะให้เกิดผลสำเร็จได้นั้น ผู้สอนหรือผู้อำนวยการเรียนรู้ต้องอาศัยการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและตอบสนองให้ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเองถือเป็นทักษะที่จะติดตัวผู้เรียนตลอดไป จะเป็นความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Life-long learning)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การรายงานผลการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 11 สำนักวิชา ประกอบด้วย สำนักวิชาศิลปศาสตร์ สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ สำนักวิชาการจัดการ สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์ สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์และทรัพยากร สำนักวิชาสหเวชศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์ สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ สำนักวิชาเภสัชศาสตร์ สำนักวิชาแพทยศาสตร์ และสำนักวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ รวมจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 2,159 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์จากทุกสำนักวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2557 และมีความสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยกำหนดให้แต่ละสำนักวิชาเป็นชั้นภูมิ (11 ชั้นภูมิ) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสำนักวิชาตามสัดส่วน โดยการเปิดตารางเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวนทั้งสิ้น 1,237 คน โดยมีจำนวนจำแนกตามสำนักวิชา ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

สาขาวิชา/สำนักวิชา	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์		
1. สำนักวิชาศิลปศาสตร์	535	217
2. สำนักวิชาการจัดการ	270	159
3. สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์	336	181
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		
4. สำนักวิชาวิทยาศาสตร์	24	24
5. สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	156	102
6. สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์และทรัพยากร	234	137
7. สำนักวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	56	48
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ		
8. สำนักวิชาสหเวชศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์	355	186
9. สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์	89	73
10. สำนักวิชาเภสัชศาสตร์	56	48
11. สำนักวิชาแพทยศาสตร์	48	44
รวมทั้งสิ้น	2,159	1,237

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 1 ฉบับ คือ แบบประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-rating scale of self-directed learning) ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวทางของ Swapna Naskar Williamson (2007: 83) ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา กำหนดรูปแบบให้เลือกตอบตามรายการ (Checklist) ประกอบด้วย (1) รหัสนักศึกษา (2) เพศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง (3) ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (4) กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ (5) วิธีการเข้าศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม โควตา รับตรง และ Admission และ (6) ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557

ตอนที่ 2 การประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา มีทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการตระหนักรู้ (Awareness) จำนวน 10 ข้อ (2) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ (Learning strategies) จำนวน 10 ข้อ (3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning activities) จำนวน 10 ข้อ (4) ด้านการประเมินผล (Evaluation) จำนวน 10 ข้อ และ (5) ด้านทักษะระหว่างบุคคล (Interpersonal skills) จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งหมดจำนวน 50 ข้อ มีลักษณะการตอบเป็นแบบ

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต โดยให้นักศึกษาอ่านข้อความแต่ละข้อและประเมินตนเองว่ามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอยู่ในระดับใด และให้กาเครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงที่นักศึกษาปฏิบัติอยู่ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับ	ความหมาย
5	มีการปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอ (Always)
4	มีการปฏิบัติบ่อย ๆ (Often)
3	มีการปฏิบัติบางครั้ง (Sometimes)
2	ไม่ค่อยมีการปฏิบัติ (Seldom)
1	ไม่เคยมีการปฏิบัติ (Never)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-rating scale of self-directed learning) ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มีวิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง รวมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

2) สร้างแบบประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวทางของ Swapna Naskar Williamson (2007: 83) โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามมาตรวัดแบบ Likert กำหนดระดับการตอบไว้ 5 ระดับ รวมทั้งหมด 60 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน (1) ด้านการตระหนักรู้ (Awareness) จำนวน 12 ข้อ (2) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ (Learning strategies) จำนวน 12 ข้อ (3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning activities) จำนวน 12 ข้อ (4) ด้านการประเมินผล (Evaluation) จำนวน 12 ข้อและ (5) ด้านทักษะระหว่างบุคคล (Interpersonal skills) จำนวน 12 ข้อ รวมทั้งหมดจำนวน 60 ข้อ

3) นำแบบประเมินที่ได้สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย (1) รองศาสตราจารย์ ดร.อศวิน พรหมโสภา (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ชยานุวัชร และ (3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติกำจร กุศล ซึ่งได้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องทางภาษาและความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content validity) และนำผลการพิจารณามาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา (Index of consistency, IOC) ซึ่งมีการให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
+1	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ตามวัตถุประสงค์
0	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ตามวัตถุประสงค์
-1	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สามารถวัดได้ตามวัตถุประสงค์

ผลการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถาม นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา และแปลความหมายค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ดังนี้

ค่า IOC ≥ 0.5 หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนิยามตัวแปรที่จะศึกษา

ค่า IOC < 0.5 หมายถึง ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนิยามตัวแปรที่จะศึกษา

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงข้อคำถามที่ไม่ชัดเจนและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.5 ซึ่งได้คัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณา รวมทั้งหมดจำนวน 50 ข้อ (ด้านละ 10 ข้อ)

4) นำแบบประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha-coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

5) นำแบบประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ดำเนินการขออนุญาตรับรองการวิจัยคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์
- 2) ผู้วิจัยได้ประสานงานอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่างๆ เพื่อขอเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ทำแบบประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2558 จากจำนวนแบบประเมินที่แจกจำนวน 1,237 ชุด พบว่ามีแบบประเมินที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้โดยมีความสมบูรณ์ครบทุกข้อ จำนวน 800 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 64.67 ตามตารางดังนี้

ตาราง 2 จำนวนแบบประเมินที่แจก และคัดเลือกนำมาวิเคราะห์

สาขาวิชา/สำนักวิชา	จำนวนแบบประเมินที่แจก	จำนวนแบบประเมินที่คัดเลือกมาวิเคราะห์	ร้อยละ
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์			
1. สำนักวิชาศิลปศาสตร์	235	229	97.45
2. สำนักวิชาการจัดการ	159	79	49.69
3. สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์	181	125	69.06
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
4. สำนักวิชาวิทยาศาสตร์	24	3	12.50

สาขาวิชา/สำนักวิชา	จำนวนแบบ ประเมินที่แจก	จำนวนแบบประเมินที่ คัดเลือกมาวิเคราะห์	ร้อยละ
5. สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	102	36	35.29
6. สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์และทรัพยากร	137	62	45.26
7. สำนักวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	48	26	54.17
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ			
8. สำนักวิชาสหเวชศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์	186	134	72.04
9. สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์	73	43	58.90
10. สำนักวิชาเภสัชศาสตร์	48	34	70.83
11. สำนักวิชาแพทยศาสตร์	44	29	65.91
รวมทั้งสิ้น	1,237	800	64.67

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินที่รวบรวมได้แต่ละฉบับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูล จากนั้นกำหนดรหัส แล้วบันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เวอร์ชัน 17.0 และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ประกอบด้วย เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา วิธีการเข้าศึกษา และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ซึ่งได้นำข้อมูลการตอบที่กำหนดให้เลือกตอบตามรายการ (Check list) มาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

2. ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ได้นำคะแนนที่นักศึกษาแต่ละคนประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองจากข้อคำถามทั้งหมด 50 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อกำหนดลักษณะการตอบไว้ 5 ระดับ (Rating scale) ตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท โดยมีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 - 5 มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation, S.D.) และแปลผลลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองตามเกณฑ์ดังนี้

<u>คะแนนเฉลี่ย</u>	<u>ความหมาย</u>
4.51 - 5.00	มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา มีการวิเคราะห์ด้วยสถิติดังนี้

3.1 สถิติวิเคราะห์ค่าที (Independent t-test) ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent samples test)

3.2 สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป และใช้สถิติการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ เมื่อพบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe' method)

4. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product moment coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน

การรายงานผลการวิจัย

จัดทำรูปเล่มงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมทั้งรูปแบบของการเสนอผลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t-test	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสำหรับตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t - distribution)
f-test	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสำหรับตัวแปร 3 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (f - distribution)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Statistically significant level)
*	แทน	ค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	ค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลาย สาขาวิชาที่ศึกษา วิธีการเข้าศึกษา และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ			
	1) ชาย	147	18.4
	2) หญิง	653	81.6
2. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย			
	1) 3.00 ขึ้นไป	470	58.8
	2) 2.00 - 2.99	326	40.8
	3) ต่ำกว่า 2.00	3	0.4
3. สาขาวิชาที่ศึกษา			
	1) ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	433	54.1
	2) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	127	15.9
	3) ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ	240	30.2
4. วิธีการเข้าศึกษา			
	1) โควตา	355	44.6
	2) รับตรง	329	41.3
	3) Admission	112	14.1
5. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557			
	1) 3.00 ขึ้นไป	270	33.8
	2) 2.00 - 2.99	386	48.3
	3) ต่ำกว่า 2.00	144	18.0
	รวม	800	100

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.6 และเพศชาย ร้อยละ 18.4 ส่วนใหญ่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ร้อยละ 58.8 รองลงมา มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2.00 - 2.99 ร้อยละ 40.8 สาขาที่ศึกษาส่วนใหญ่ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 54.1 รองลงมาคือด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ร้อยละ 30.2 ส่วนใหญ่เข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์โดยระบบโควตา ร้อยละ 44.6 รองลงมาคือระบบรับตรง ร้อยละ 41.3 และเมื่อพิจารณาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาขณะศึกษา ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พบว่า เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 - 2.99 ร้อยละ 48.3 รองลงมา มีระดับผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ร้อยละ 33.8

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา

2.1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและโดยภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและโดยภาพรวม ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและโดยภาพรวม

ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง	$\bar{X} \pm S.D.$	ระดับการเรียนรู้แบบนำตนเอง
1. ด้านการตระหนักรู้	3.71 \pm 0.46	มาก
2. ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้	3.86 \pm 0.45	มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	3.77 \pm 0.45	มาก
4. ด้านการประเมินผล	3.82 \pm 0.50	มาก
5. ด้านทักษะระหว่างบุคคล	3.97 \pm 0.50	มาก
โดยภาพรวม	3.83\pm0.40	มาก

จากตาราง 4 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งด้านที่นักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองมากที่สุดคือ ด้านทักษะระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.97$) รองลงไปตามลำดับ คือ ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.86$) ด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 3.82$) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.77$) และด้านการตระหนักรู้ ($\bar{X} = 3.71$)

2.2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านการตระหนักรู้

ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านการตระหนักรู้ ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านการตระหนักรู้

ลำดับ	ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ด้านการตระหนักรู้	$\bar{X} \pm S.D.$	ระดับการเรียนรู้ แบบนำตนเอง
1.	ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง	4.02±0.70	มาก
2.	ความสามารถวางแผนและกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองได้	3.97±0.71	มาก
3.	การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ผ่านการสืบค้นทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.84±0.76	มาก
4.	ความสามารถสร้างแรงจูงใจให้ตนเองสนใจเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.83±0.74	มาก
5.	ความสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุดต่อการเรียนของตนเองได้	3.81±0.66	มาก
6.	ความสามารถในการบอกความต้องการการเรียนรู้ของตนเอง	3.78±0.69	มาก
7.	การเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่มีเข้ากับข้อมูลใหม่	3.73±0.69	มาก
8.	การจัดให้มีเวลาเพื่อการเรียนรู้โดยแยกจากงานอื่น ๆ	3.69±0.73	มาก
9.	ความรับผิดชอบในการที่จะศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่ฉันยังไม่รู้หรือไม่เข้าใจ	3.56±0.84	มาก
10.	การรู้สึกว่าคุณเองสามารถเรียนรู้ได้ แม้ว่าจะไม่มีผู้สอน	2.88±0.96	ปานกลาง
โดยภาพรวม		3.71±0.46	มาก

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้ อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ($\bar{X} = 4.02$) ความสามารถวางแผนและกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองได้ ($\bar{X} = 3.97$) และการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ผ่านการสืบค้นทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.84$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ การรู้สึกว่าคุณเองสามารถเรียนรู้ได้ แม้ว่าจะไม่มีผู้สอน ($\bar{X} = 2.88$)

2.3 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา
ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้

ลำดับ	ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้	$\bar{X} \pm S.D.$	ระดับการเรียนรู้ แบบนำตนเอง
1.	การรู้ว่าการเรียนรู้สมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องใช้เทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนการเรียนรู้	4.08±0.70	มาก
2.	การรู้ว่าการเรียนโดยใช้กรณีศึกษา (Case studies) ช่วยให้การเรียนรู้ได้ดี	4.07±0.65	มาก
3.	การรู้ว่าการเรียนที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากกว่าการฟังบรรยายเท่านั้น	3.98±0.73	มาก
4.	ความต้องการหรือความสนใจในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองจะเป็นสิ่งที่ช่วยผลักดันให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้	3.94±0.68	มาก
5.	ความสามารถตัดสินใจเลือกวิธีการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเหมาะสม	3.90±0.73	มาก
6.	การมีส่วนร่วมในการอภิปรายเมื่อมีการทำงานเป็นกลุ่ม	3.89±0.72	มาก
7.	การรู้ว่าการใช้ผังความคิด (Mapping) ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากขึ้น	3.72±0.81	มาก
8.	การมองว่าทุกปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย	3.71±0.85	มาก
9.	การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นประจำสม่ำเสมอจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต	3.70±0.71	มาก
10.	การรู้ว่าวิธีการเรียนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role play) ช่วยให้การเรียนรู้สิ่งที่ยากเข้าใจง่ายขึ้น	3.57±0.78	มาก
โดยภาพรวม		3.86±0.45	มาก

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกลยุทธ์การเรียนรู้อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การรู้ว่าการเรียนรู้สมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องใช้เทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.08$) การรู้ว่าการเรียนโดยใช้กรณีศึกษา (Case studies) ช่วยให้การเรียนรู้ได้ดี ($\bar{X} = 4.07$) และการรู้ว่าการเรียนที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากกว่าการฟังบรรยายเท่านั้น ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ การรู้ว่าวิธีการเรียนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role play) ช่วยให้การเรียนรู้สิ่งที่ยากเข้าใจง่ายขึ้น ($\bar{X} = 3.57$)

2.4 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ลำดับ	ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X} \pm S.D.$	ระดับการเรียนรู้ แบบนำตนเอง
1.	การชักจูงและทบทวนเนื้อหาหรือบทเรียนใหม่ ๆ ที่ได้เรียนรู้	4.15±0.68	มาก
2.	การเปิดใจรับฟังมุมมองหรือความคิดของผู้อื่น	4.08±0.73	มาก
3.	ความสามารถเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.92±0.68	มาก
4.	การสรุปสาระหรือประเด็นสำคัญเมื่อได้อ่านหนังสือหรือบทความต่าง ๆ	3.87±0.74	มาก
5.	การมีสมาธิและความตั้งใจเมื่อต้องอ่านหรือศึกษาเนื้อหาวิชาที่ยากหรือซับซ้อน	3.82±0.69	มาก
6.	ความสามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติจริงได้	3.72±0.69	มาก
7.	การจดบันทึกและสรุปแนวคิดทั้งหมดในการสะท้อนกลับสิ่งที่ได้เรียนรู้	3.70±0.74	มาก
8.	การสนุกกับการที่ได้ค้นคว้าหาข้อมูลความรู้ที่นอกเหนือไปจากขอบเขตเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่กำหนด	3.67±0.75	มาก
9.	ความสามารถวิเคราะห์และคิดทบทวนแนวความคิดใหม่ ๆ ข้อมูลข่าวสารหรือประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ	3.55±0.75	มาก
10.	การตั้งคำถามประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาหรือบทเรียนระหว่างที่มีการเรียนการสอน	3.23±0.90	มาก
โดยภาพรวม		3.77±0.45	มาก

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การชักจูงและทบทวนเนื้อหาหรือบทเรียนใหม่ ๆ ที่ได้เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$) การเปิดใจรับฟังมุมมองหรือความคิดของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.08$) และความสามารถเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.92$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ การตั้งคำถามประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาหรือบทเรียนระหว่างที่มีการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.23$)

2.5 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านการประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านการประเมินผล ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา
ด้านการประเมินผล

ลำดับ	ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ด้านการประเมินผล	$\bar{X} \pm S.D.$	ระดับการเรียนรู้ แบบนำตนเอง
1.	การรู้ว่าทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวล้วนเป็นแรงบันดาลใจให้ตนเองได้ เรียนรู้ต่อไป	4.04±0.77	มาก
2.	การมีแรงบันดาลใจจากความสำเร็จของผู้อื่น	4.02±0.78	มาก
3.	การให้คุณค่ากับคำชี้แนะเพราะเป็นพื้นฐานที่จะช่วยนำไปสู่การพัฒนาการ เรียนรู้ได้	3.99±0.71	มาก
4.	ความสามารถในการบอกจุดเด่นและจุดด้อยในเรื่องต่าง ๆ ของตนเองได้	3.90±0.76	มาก
5.	การรู้ว่าสิ่งใหม่ ๆ ที่ท้าทายให้ตนเองได้เรียนรู้	3.85±0.74	มาก
6.	การตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย การเรียนรู้หรือไม่	3.82±0.72	มาก
7.	การบอกได้ว่ามีสิ่งใดที่ต้องพัฒนาขึ้นไปได้อีก แม้ว่าจะทำสิ่งนั้นสำเร็จแล้วก็ตาม	3.77±0.72	มาก
8.	ความสามารถตรวจสอบระดับความก้าวหน้าของตนเองต่อสิ่งที่เรียนรู้ได้	3.70±0.71	มาก
9.	การทบทวนและสะท้อนการทำงานในกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ	3.60±0.78	มาก
10.	การประเมินการเรียนรู้ของตนเองในเบื้องต้นก่อนที่จะได้รับการประเมินจาก ครูผู้สอน	3.55±0.86	มาก
โดยภาพรวม		3.82±0.50	มาก

จากตาราง 8 พบว่า นักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการ
ประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่
การรู้ว่าทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวล้วนเป็นแรงบันดาลใจให้ตนเองได้เรียนรู้ต่อไป ($\bar{X} = 4.04$)
การมีแรงบันดาลใจจากความสำเร็จของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.02$) และการให้คุณค่ากับคำชี้แนะเพราะ
เป็นพื้นฐานที่จะช่วยนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ได้ ($\bar{X} = 3.99$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า
ข้ออื่น ๆ ได้แก่ การประเมินการเรียนรู้ของตนเองในเบื้องต้นก่อนที่จะได้รับการประเมินจาก
ครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.55$)

2.6 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านทักษะ ระหว่างบุคคล

ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ด้านทักษะ
ระหว่างบุคคล ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา
ด้านทักษะระหว่างบุคคล

ลำดับ	ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง ด้านทักษะระหว่างบุคคล	$\bar{X} \pm S.D.$	ระดับการเรียนรู้ แบบนำตนเอง
1.	การรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นให้คงอยู่เสมอ	4.12±0.69	มาก
2.	การให้โอกาสตนเองเสมอเมื่อมีโอกาสหรือสิ่งดี ๆ ผ่านเข้ามา	4.06±0.68	มาก
3.	ความต้องการที่จะแบ่งปันข้อมูลข่าวสารกับผู้อื่น	3.99±0.69	มาก
4.	การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นช่วยให้ตนเองพัฒนาความเข้าใจที่นำไปสู่การวางแผนการเรียนรู้ได้มากขึ้น	3.97±0.73	มาก
5.	ความสามารถพูดสื่อสารเรื่องราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.97±0.69	มาก
6.	การรู้ว่าการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นสิ่งที่ง่ายสำหรับตนเอง	3.95±0.75	มาก
7.	ความสามารถแสดงความคิดเห็นในมุมมองของตนเองอย่างอิสระ	3.94±0.74	มาก
8.	การพบว่าการเรียนรู้ในสังคมที่มีวัฒนธรรมหลากหลายเป็นสิ่งที่ท้าทาย	3.94±0.75	มาก
9.	ความสามารถบอกบทบาทของตนเองได้ชัดเจนเมื่อถึงเวลาต้องเข้ากลุ่ม	3.87±0.73	มาก
10.	ความตั้งใจที่จะเรียนรู้สังคมที่มีความแตกต่างทั้งวัฒนธรรมและภาษา	3.02±0.75	มาก
โดยภาพรวม		3.97±0.50	มาก

จากตาราง 9 พบว่า นักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านทักษะระหว่างบุคคลอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นให้คงอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.12$) การให้โอกาสตนเองเสมอเมื่อมีโอกาสหรือสิ่งดี ๆ ผ่านเข้ามา ($\bar{X} = 4.06$) และความต้องการที่จะแบ่งปันข้อมูลข่าวสารกับผู้อื่น ($\bar{X} = 3.99$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ ความตั้งใจที่จะเรียนรู้สังคมที่มีความแตกต่างทั้งวัฒนธรรมและภาษา ($\bar{X} = 3.02$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตามเพศ

ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จำแนกตามเพศ ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตามเพศ

ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง	$\bar{X} \pm S.D.$		t-test	Sig.
	เพศชาย	เพศหญิง		
1) ด้านการตระหนักรู้	3.71±0.51	3.71±0.45	0.151	0.880
2) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้	3.85±0.46	3.86±0.44	0.152	0.879
3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	3.81±0.49	3.76±0.44	1.111	0.267
4) ด้านการประเมินผล	3.85±0.54	3.82±0.49	0.794	0.428
5) ด้านทักษะระหว่างบุคคล	3.93±0.53	3.98±0.49	1.026	0.305
โดยภาพรวม	3.83±0.43	3.83±0.39	0.093	0.926

จากตาราง 10 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกันในทุกด้านเช่นเดียวกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง	$\bar{X} \pm S.D.$			F-test	Sig.
	GPAX \geq 3.00	GPAX = 2.00 - 2.99	GPAX < 2.00		
1) ด้านการตระหนักรู้	3.76±0.45	3.65±0.47	3.60±0.26	5.646**	0.004
2) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้	3.89±0.43	3.81±0.47	3.67±0.32	3.386*	0.034
3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	3.79±0.45	3.75±0.45	3.77±0.70	0.522	0.593
4) ด้านการประเมินผล	3.84±0.48	3.81±0.53	3.77±0.42	0.442	0.643
5) ด้านทักษะระหว่างบุคคล	4.00±0.49	3.94±0.52	3.57±0.50	2.012	0.134
โดยภาพรวม	3.85±0.39	3.79±0.41	3.67±0.38	2.550	0.079

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 11 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกลยุทธ์การเรียนรู้

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านทักษะระหว่างบุคคลไม่แตกต่างกัน

สำหรับด้านที่พบว่านักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เพิ่มเติม ผลการทดสอบดังแสดงในตาราง 12 - 13

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านการตระหนักรู้ จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นรายคู่

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	Mean	GPAX \geq 3.00	GPAX = 2.00 - 2.99	GPAX < 2.00
Mean	3.76	3.76	3.65	3.60
GPAX \geq 3.00	3.76	-	0.11**	0.16
GPAX = 2.00 - 2.99	3.65	-	-	0.05
GPAX < 2.00	3.60	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 12 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้แตกต่างกันกับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ 2.00 - 2.99 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคู่อื่นมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นรายคู่

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	Mean	GPAX \geq 3.00	GPAX = 2.00 - 2.99	GPAX < 2.00
Mean	3.89	3.89	3.81	3.67
GPAX \geq 3.00	3.89	-	0.08*	0.22
GPAX = 2.00 - 2.99	3.81	-	-	0.14
GPAX < 2.00	3.67	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 13 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกลยุทธ์การเรียนรู้แตกต่างกันกับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ 2.00 - 2.99 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคู่อื่นมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

3.3 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา ดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง	$\bar{X} \pm S.D.$			F-test	Sig.
	ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ		
1) ด้านการตระหนักรู้	3.70±0.44	3.58±0.50	3.79±0.46	8.671**	0.000
2) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้	3.85±0.45	3.81±0.48	3.88±0.42	1.112	0.329
3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	3.78±0.44	3.74±0.45	3.78±0.46	0.454	0.635
4) ด้านการประเมินผล	3.81±0.49	3.84±0.53	3.84±0.50	0.266	0.766
5) ด้านทักษะระหว่างบุคคล	3.97±0.49	3.95±0.57	3.98±0.48	0.117	0.889
โดยภาพรวม	3.83±0.39	3.79±0.43	3.85±0.39	1.259	0.285

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 14 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างก็มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างก็มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านทักษะระหว่างบุคคลไม่แตกต่างกัน

สำหรับด้านที่พบว่านักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างก็มีลักษณะการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เพิ่มเติม ผลการทดสอบดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านการตระหนักรู้ จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาเป็นรายคู่

สาขาวิชาที่ศึกษา	ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์			ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ	
	Mean	3.70	3.58	3.79			
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3.70	-	0.12*	0.09			
ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.58	-	-	0.21**			
ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.79	-	-	-			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 15 พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาด้านด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคู่อื่นพบว่าไม่แตกต่างกัน

3.4 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตามวิธีการเข้าศึกษา

ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จำแนกตามวิธีการเข้าศึกษา ดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตามวิธีการเข้าศึกษา

ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง	$\bar{X} \pm S.D.$			F-test	Sig.
	โควตา	รับตรง	Admission		
1) ด้านการตระหนักรู้	3.68±0.44	3.72±0.50	3.75±0.43	1.120	0.325
2) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้	3.84±0.43	3.85±0.46	3.90±0.46	0.832	0.436
3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	3.75±0.43	3.76±0.47	3.86±0.44	2.229	0.108
4) ด้านการประเมินผล	3.80±0.49	3.84±0.53	3.88±0.46	1.367	0.255
5) ด้านทักษะระหว่างบุคคล	3.96±0.50	3.98±0.52	4.02±0.45	0.679	0.507
โดยภาพรวม	3.81±0.39	3.83±0.42	3.88±0.36	1.465	0.232

จากตาราง 16 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาที่เข้าศึกษาด้วยวิธีที่ต่างกัน มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่านักศึกษาที่เข้าศึกษาด้วยวิธีที่ต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกันในทุกด้านเช่นเดียวกัน

3.5 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557

ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557

ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง	$\bar{X} \pm S.D.$			F-test	Sig.
	GPAX \geq 3.00	GPAX = 2.00 - 2.99	GPAX < 2.00		
1) ด้านการตระหนักรู้	3.76 \pm 0.47	3.72 \pm 0.45	3.61 \pm 0.47	5.143**	0.006
2) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้	3.88 \pm 0.46	3.87 \pm 0.42	3.77 \pm 0.47	3.493*	0.031
3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	3.78 \pm 0.46	3.80 \pm 0.42	3.69 \pm 0.49	2.940	0.053
4) ด้านการประเมินผล	3.81 \pm 0.52	3.87 \pm 0.47	3.75 \pm 0.53	3.060*	0.047
5) ด้านทักษะระหว่างบุคคล	3.93 \pm 0.52	4.02 \pm 0.47	3.91 \pm 0.52	3.935*	0.020
โดยภาพรวม	3.83\pm0.42	3.85\pm0.37	3.75\pm0.42	3.910*	0.020

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านทักษะระหว่างบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกิจกรรมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

สำหรับด้านที่พบว่านักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 ต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เพิ่มเติม ผลการทดสอบดังแสดงในตาราง 18 - 22

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาโดยภาพรวม จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 เป็นรายคู่

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557	Mean	GPAX \geq 3.00	GPAX = 2.00 - 2.99	GPAX < 2.00
			3.83	3.85
GPAX \geq 3.00	3.83	-	.02	.09
GPAX = 2.00 - 2.99	3.85	-	-	.11*
GPAX < 2.00	3.75	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 18 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 ตั้งแต่ 2.00 - 2.99 มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยภาพรวมแตกต่างกันกับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 น้อยกว่า 2.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านการตระหนักรู้จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 เป็นรายคู่

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557	GPAX \geq 3.00			GPAX = 2.00 - 2.99			GPAX < 2.00		
	Mean	3.76		3.72		3.61			
GPAX \geq 3.00	3.76	-		.04		.15**			
GPAX = 2.00 - 2.99	3.72	-		-		.11			
GPAX < 2.00	3.61	-		-		-			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 19 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้แตกต่างกันกับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 ตั้งแต่ 2.00 - 2.99 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคู่อื่นมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านกลยุทธ์การเรียนรู้จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 เป็นรายคู่

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557	GPAX \geq 3.00			GPAX = 2.00 - 2.99			GPAX < 2.00		
	Mean	3.88		3.87		3.77			
GPAX \geq 3.00	3.88	-		.01		.11*			
GPAX = 2.00 - 2.99	3.87	-		-		.10			
GPAX < 2.00	3.77	-		-		-			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 20 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกลยุทธ์การเรียนรู้แตกต่างกันกับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 ตั้งแต่ 2.00 - 2.99 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านการประเมินผล
จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 เป็นรายคู่

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุด ภาคการศึกษาที่ 1/2557		GPAX \geq 3.00	GPAX = 2.00 - 2.99	GPAX < 2.00
	Mean	3.81	3.87	3.75
GPAX \geq 3.00	3.81	-	.06	.05
GPAX = 2.00 - 2.99	3.87	-	-	.12
GPAX < 2.00	3.75	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 เป็นรายคู่ ดังแสดงในตาราง 21 พบว่า ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ เนื่องจากการทดสอบโดยใช้วิธีของ Scheffe เป็นการทดสอบเฉพาะคู่หลัก ไม่ได้ทดสอบรายคู่ย่อยอื่น ๆ

ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านทักษะระหว่างบุคคล
จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 เป็นรายคู่

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุด ภาคการศึกษาที่ 1/2557		GPAX \geq 3.00	GPAX = 2.00 - 2.99	GPAX < 2.00
	Mean	3.93	4.02	3.91
GPAX \geq 3.00	3.93	-	.09	.02
GPAX = 2.00 - 2.99	4.02	-	-	.11
GPAX < 2.00	3.91	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาด้านทักษะระหว่างบุคคล จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 เป็นรายคู่ ดังแสดงในตาราง 22 พบว่า ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ เนื่องจากการทดสอบโดยใช้วิธีของ Scheffe เป็นการทดสอบเฉพาะคู่หลัก ไม่ได้ทดสอบรายคู่ย่อยอื่น ๆ

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังแสดงในตาราง 23

ตาราง 23 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r)	Sig.
1. ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	0.090*	0.011
2. ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557	0.064	0.071

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 23 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดังนี้

1. ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.090$)

2. ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.064$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา 2) เปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษากับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น จำนวน 800 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือแบบประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-rating scale of self-directed learning) สร้างขึ้นตามแนวทางของ Swapna Naskar Williamson (2007: 83) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติพื้นฐาน (ค่าความถี่ ร้อยละ) สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและสถิติที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล 2) ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา 3) ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.6 และเพศชาย ร้อยละ 18.4 ส่วนใหญ่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ร้อยละ 58.8 รองลงมา มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2.00 - 2.99 ร้อยละ 40.8 สาขาที่ศึกษาส่วนใหญ่ทางด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 54.1 รองลงมาคือด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ร้อยละ 30.2 ส่วนใหญ่เข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์โดยระบบโควตา ร้อยละ 44.6 รองลงมาคือระบบรับตรง ร้อยละ 41.3 และเมื่อพิจารณาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาขณะศึกษาที่

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พบว่า เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 นักศึกษาส่วนใหญ่ มีระดับผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 - 2.99 ร้อยละ 48.3 รองลงมามีระดับผลการเรียนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ร้อยละ 33.8

2. ผลการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา

โดยภาพรวมนักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งด้านที่นักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองมากที่สุด คือ ด้านทักษะระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.97$) รองลงไปตามลำดับ คือ ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.86$) ด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 3.82$) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.77$) และด้านการตระหนักรู้ ($\bar{X} = 3.71$)

3. ผลการเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ตามปัจจัยส่วนบุคคลสรุปได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านเพศ โดยภาพรวมพบว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกันในทุกด้านเช่นเดียวกัน

3.2 ปัจจัยด้านระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวมพบว่านักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างใน 2 ด้าน คือ (1) ด้านการตระหนักรู้ โดยนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ (2) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ โดยนักศึกษาที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกลยุทธ์การเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านทักษะระหว่างบุคคลมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ระหว่างนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน ผลการทดสอบพบว่า (1) ด้านการตระหนักรู้ คู่ที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันคือ นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป กับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ 2.00 - 2.99 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคู่อื่นไม่มีความแตกต่างกัน และ (2) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ คู่ที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันคือ นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป กับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ 2.00 - 2.99 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นไม่มีความแตกต่างกัน

3.3 ปัจจัยด้านสาขาวิชาที่ศึกษา โดยภาพรวมพบว่านักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีเพียง 1 ด้านที่พบความแตกต่าง คือ ด้านการตระหนักรู้ โดยนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านทักษะระหว่างบุคคลไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านการตระหนักรู้ ซึ่งพบว่ามีความแตกต่างที่ระดับ 0.01 ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ระหว่างนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน ผลการทดสอบพบว่า คู่ที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันคือ (1) นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาด้านด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กับนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ (2) นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

3.4 ปัจจัยด้านวิธีการเข้าศึกษา โดยภาพรวมพบว่านักศึกษาที่เข้าศึกษาด้วยวิธีที่ต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า นักศึกษาที่เข้าศึกษาด้วยวิธีที่ต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกันในทุกด้าน เช่นเดียวกัน

3.5 ปัจจัยด้านระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 โดยภาพรวมพบว่านักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ ด้านการประเมินผล และด้านทักษะระหว่างบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เพิ่มเติมผลการทดสอบพบว่า (1) โดยภาพรวม คู่ที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันคือนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.00 - 2.99 กับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยกว่า 2.00 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน (2) ด้านการตระหนักรู้ คู่ที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันคือนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป กับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.00 - 2.99 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคู่อื่นมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน (3) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ คู่ที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันคือนักศึกษาที่มี

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป กับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตั้งแต่ 2.00 - 2.99 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน (4) ด้านการประเมินผล ผลการทดสอบไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ และ (5) ด้านทักษะระหว่างบุคคล ผลการทดสอบไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ เช่นเดียวกัน

4. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.090$) และลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.064$)

อภิปรายผล

นักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองมากที่สุด คือ ด้านทักษะระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.97$) รองลงไปตามลำดับ คือ ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.86$) ด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 3.82$) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.77$) และด้านการตระหนักรู้ ($\bar{X} = 3.71$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากทักษะระหว่างบุคคลเป็นทักษะทั่วไปที่บุคคลทุกคนใช้ในชีวิตประจำวันและในการดำรงชีวิตตลอดเวลา ซึ่งเป็นทักษะที่อาจไม่เฉพาะเจาะจงกับการเรียนรู้ ดังนั้นทักษะของนักศึกษาในด้านนี้จึงมีความโดดเด่นกว่าด้านอื่น ๆ และด้านการตระหนักรู้เป็นทักษะที่น้อยที่สุด อาจเนื่องจากการตระหนักรู้เป็นทักษะเฉพาะในตัวบุคคลเป็นทักษะสะสมที่เกิดจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ทั้งนี้ปัจจัยด้านเพศอาจไม่มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบนำตนเองแต่อย่างไรก็ตามในเชิงทฤษฎีพบว่าเพศชายมีความฉลาดทั่วไป (General intelligence) มากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เนื่องจากผู้ชายโดยค่าเฉลี่ยมีขนาดสมองใหญ่กว่าเพศหญิงและปริมาตรของสมอง (Brain volume) มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทั่วไป และการศึกษาพบว่าเพศที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับปริมาตรสมองกับทักษะเฉพาะและด้านการพูด แต่ไม่เกี่ยวข้องกันกับทักษะด้านความฉลาดทั่วไป (Burgata, et. Al., 2012)

ด้านการตระหนักรู้ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.01 การเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการตระหนักรู้ มีความสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้เนื่องจากการตระหนักรู้เป็นลักษณะของความสามารถในการระบุความต้องการการเรียนรู้ สามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ ค้นหาแหล่งเรียนรู้ รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง มีแรงจูงใจ กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง จัดการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีการเชื่อมโยงประสบการณ์กับข้อมูลใหม่ของตนเองเป็นต้น การตระหนักรู้ดังกล่าวจึงเป็นการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่มีการพึ่งพาผู้อื่นซึ่งผู้ที่มีความตระหนักรู้ได้ต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะด้านอารมณ์ ซึ่งมีการศึกษาเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของวุฒิภาวะทางอารมณ์กับเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ที่อาสาสมัครเข้ารับการศึกษารวม 72 คน ในมหาวิทยาลัยทางตอนใต้ของอเมริกาพบว่า คะแนนรวมของวุฒิภาวะทางอารมณ์ ($r = 0.24$) และข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทางวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Experiential emotional intelligence) ($r = 0.25$) สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับค่าคะแนนเฉลี่ย (GPA) และวุฒิภาวะทางอารมณ์สามารถทำนายความสำเร็จในการศึกษา ทำให้มีความสามารถในการคิดและมีการศึกษาในนักศึกษาพยาบาลพบว่า ความสามารถทางวุฒิภาวะทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฏิบัติงานในคลินิก ทักษะในการเผชิญปัญหาและการปรับตัว การรับรู้สมรรถนะของตนเอง ความสุข และมีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้ความเครียด (Codier & Odell, 2014) นอกจากนี้มีการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านแรงจูงใจในการใฝ่เรียนรู้วิชา (Academic motivation) สามารถทำนายความสำเร็จในการเรียนรู้ในรายวิชาคณิตศาสตร์ได้ (Mathematics achievement) โดยมีการศึกษาในนักเรียนมัธยมที่เรียนคณิตศาสตร์ในจำนวน 1,670 คน แรงจูงใจใฝ่รู้สามารถทำนายความสำเร็จในการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Moenikia & Zahed-Babelan, 2010)

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.090$) และลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 1/2557 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของเพนท์ (Peng) พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-regulated learning behaviors) และแรงจูงใจ (Motivation) ซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะแห่งตน (Self-efficacy) คุณค่าในตนเอง (Intrinsic value) และการคิดรู้ (Cognitive strategies) ของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ชั้นปีที่ 1 จำนวน 135 คนพบว่าคุณลักษณะดังกล่าวมีความสัมพันธ์ระดับสูง ($r = 0.877$, $r = 0.654$, $r = 0.454$ ตามลำดับ) กับค่าคะแนนที่สูงในรายวิชาภาษาอังกฤษ (Peng, 2012)

ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ คู่ที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันคือ นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป กับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ 2.00 - 2.99 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ คู่ที่มีลักษณะ

การเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันคือ นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป กับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.00 - 2.99 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และโดยภาพรวม คู่ที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันคือ นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.00 - 2.99 กับนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยกว่า 2.00 โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้กลยุทธ์การเรียนรู้ เชื่อว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าน่าจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้ดีกว่า ทั้งนี้มีการศึกษาแบบ Systematic review เกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ด้วยตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เรียนแบบระบบออนไลน์ พบว่า กลยุทธ์ในการเรียนรู้ที่ทำให้ประสบความสำเร็จด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ความสามารถด้านการคิดทวนซ้ำการคิด (Metacognition) การจัดการด้านเวลา (Time management) ความมีวินัย (Effort regulation) และความคิดวิเคราะห์ (Critical thinking) (Broadbent & Poon, 2015) ดังนั้นกลยุทธ์การเรียนรู้ที่มีลักษณะของการเรียนรู้แบบนำตนเองย่อมทำให้เกิดผลสำเร็จในการเรียนรู้ที่สามารถสะท้อนจากผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ได้

นอกจากนี้ยังมีความเชื่อว่า ระยะเวลาในการเรียนอาจไม่ใช่ปัจจัยทำนายความสำเร็จในการศึกษาหรือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแต่คุณภาพการศึกษาอาจเป็นประเด็นที่มีความสำคัญกว่าการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลาย อาจทำให้นักศึกษามีความสามารถในการเรียนรู้ได้จริง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงพบว่าเป็นผู้ที่มีความตั้งใจในการให้รหัสการเรียนรู้ (Encoding) การวิเคราะห์เชิงลึก (Deep analysis) และการสังเคราะห์ (Synthesis) จะได้รับผลสำเร็จในการเรียนมากกว่า (Plant; Ericsson & Kia Asberg, 2005)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการคือ ความรู้ ทักษะ ความสามารถที่ถูกสะสมมาก่อนก็คือ เกรดก่อนเข้ารับการศึกษ และความสามารถในการศึกษาขณะเข้ารับการศึกษาก็คือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความตั้งใจ ซึ่งจะด้วยวิธีการใดก็ได้ที่สะท้อนถึงความมีวินัยในการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และในการเข้าห้องเรียนต้องมีสมาธิสม่ำเสมอ นอกจากนี้การให้ความสำคัญกับการจัดการด้านเวลา การจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องทำก่อนหลัง ยังเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ประสบความสำเร็จ (Plant; Ericsson & Kia Asberg, 2005)

ผลการทดสอบพบว่า คู่ที่มีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันคือ (1) นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กับนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ (2) นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเนื่องจากต้นทุนของลักษณะการเรียนรู้มีความแตกต่างกันตั้งแต่การเรียนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ที่เรียนด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มักเป็นผู้ที่เรียนในสายศิลป์ ส่วนผู้ที่เรียนในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพมักเรียนในสายวิทย์ - คณิต ซึ่งความเข้มข้นของรูปแบบการเรียนรู้จะแตกต่างกันในเบื้องต้น

ข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ควรจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองหรือการเรียนรู้เชิงรุกให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยเน้นให้นักศึกษาได้ตระหนักรู้โดยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง จัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้นในทุก ๆ สาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีการพัฒนาในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2. หลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ควรมีระบบการพัฒนานักศึกษาด้านความสามารถในการคิดทวนซ้ำ การคิด การจัดการด้านเวลา ความมีวินัย และความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษาควบคู่ไปกับการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองมากยิ่งขึ้น และควรพัฒนาต่อเนื่องในนักศึกษาทุก ๆ ชั้นปี โดยเริ่มตั้งแต่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1

บรรณานุกรม

- กรมฯ สงวนไทร, ทศน์ศรี เสมียนเพชร, ทิพย์วัลย์ สุทิน, นันทวัฒน์ พงมณี และพณิชา โสพรรณรัตน์. (2555). *การศึกษาศาสนภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์*. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult learning)*. (ม.ป.ป). สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2558 จาก <http://wisdommaxcenter.com/detail.php?WP=oGA3ZRjkoH9axUF5nrO4Ljo7o3Qo7o3Q>.
- จิระวัฒน์ ยูวอมรพิทักษ์. (2544). *ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพมหานคร.
- ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่*. (2555). สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2558 จาก http://mediathailand.blogspot.com/2012/05/blog-post_1880.html.
- ทิพย์วิทย์ ชื่นนิยม. (2556). *ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร.
- ปรางทิพย์ ทาเสนาะ, รุ่งรังษี วิบูลชัย และเพชรมณี วิริยะสีบพงศ์. (2548). *การพัฒนาวิธีการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์*. รายงานวิจัย, วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์. อุบลราชธานี.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2549). *ระเบียบวิธีวิจัยการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เข้าส์ออฟ.
- พิทักษ์ อักษร. (2540). *ลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- ภาวิช ทองโรจน์. (2556). *แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย*. *การสัมมนาการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อสนองต่อนโยบายรัฐบาลเรื่องแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย ปี 2556*. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น. (2550). *ลักษณะ*

การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น. รายงานวิจัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น.

สรรรักษ์ ห่อไพศาล. (2552). *การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed Learning)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2558 จาก <http://www.sahavicha.com/?name=article&file=readarticle&id=1302>.

โสภิต สุวรรณเวลา, เบญญา คุณรักษ์พงศ์ และน้ำทิพย์ จิตรชูชื่น. (2553). *ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง*. รายงานการวิจัย, วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง.

Arthur W. Chickering and Zelda E Gamson. (1987). *Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education*. Retrieved August 11, 2015, from <http://eric.ed.gov/?id=ED282491>.

Broadbent, J. & Poon, W. L. (2015) "Self-regulated learning strategies & academic achievement in online higher education learning environments: A systematic review" *Internet and Higher Education*. 27, 1-13.

Burgaleta, M., Head, K., Alvarez-Linera, J., Martinez, K., Escorial, S., Haier, R. & Colom, R. (2012) "Sex differences in brain volume are related to specific skills, not to general intelligence" *Intelligence*. 40, 60-68.

Codier, E. & Odell, E. (2014) "Measured emotional intelligence ability and grade point average in nursing students" *Nurse Education Today*. 34, 608 - 612.

Cohen, J. (1988). *Statistic power analysis for the behavioral sciences*. (2nd ed.). New York; Academic Press.

El-Gilany, A. & Abussaad, F. E. (2013). Self-directed learning readiness and learning styles among Saudi undergraduate nursing students. *Nurse Education Today* (33), 1040-1044.

Gainor, M., Blin, D. & Zheng, X. (2014). Teaching Internal Control through active Learning. *Journal of Accounting Education*(32), 200-221.

Hiemstra and Brockett. (1994). *A conceptual framework for understanding self-direction in adult learning*. Retrieved August 13, 2015, from http://infed.org/archives/e-texts/hiemstra_self_direction.htm.

Howard Y. McClusky. (1970). The Theory of Margin. Retrieved August 13, 2015, from <http://roghiemstra.com/margin.html>.

Joy, S., & Kolb, D. A. (2009). Are there culture differences in learning styles?. *International Journal of Intercultural Relations*(33), 65-85.

Lucia Cadorina, Guido Bortoluzzi and Alvisa Palesec. (2013). The Self-Rating Scale of Self-Directed Learning (SRSSDL): A factor analysis of the Italian version.

- Nurse Education Today* (33), 1511-1516. Retrieved September 2, 2015, from ScienceDirect database.
- Lucy M. Guglielmino. (1977). *Self-Directed Learning Readiness Scale (SDLRS)*. Retrieved August 11, 2015, from <http://www.statisticssolutions.com/self-directed-learning-readiness-scale-sdlrs/>.
- Malcom Knowles. (1975). Self-directed Learning. Retrieved August 10, 2015, from <http://www.strategiesforabetterway.com/documents/augustbookreview.pdf>.
- Manolis, C, Burns, D. J., Assudani, R. & Chinta, R. (2013). "Assessing experiential Learning Styles: A methodological Reconstruction and Validation of the Kolb Learning Style Inventory" *Learning and Individual Differences*. 23: 44-52.
- Moenikia, M. & Zahed-Babelan, A. (2010) "A study of simple and multiple relations between Mathematics attitude, academic motivation and intelligence quotient with mathematics achievement" *Procedia Social Behavioral Sciences*. 2, 1537 - 1542.
- Peng, C. (2012) "Self-regulated learning behavior of college students of art and their academic achievement" *Physics Procedia*. 33, 1451 - 1455.
- Plant, E. A., Ericsson, K. A. & Kia Asberg, L. H. (2005) " Why study time does not predict grade point average across college students: Implications of deliberate practice for academic performance " *Contemporary Educational Psychology*. 30, 96-116.
- Rodney Skager. (1978). *Self-directed learning and schooling: Identifying pertinent theories and illustrative research*. Retrieved August 10, 2015, from <http://link.springer.com/article/10.1007/BF00598508>.
- Rosemary S. Caffarella. (1993). *Self-directed Learning. New Directions for Adult and Continuing Education*. 1993, 25-35. Retrieved August 6, 2015, from <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/ace.36719935705/abstract>.
- Silen, C. (2009) "Self-Directed Learning as a Learning Process and a learning Outcome" *What We are Learning about Learning*. 2nd. International Symposium 10-12 June 2009 Republic Polytechnic Singapore.
- Skager, R. (1978). *Lifelong education and evaluation practice*. Retrieved August 13, 2015, from https://books.google.co.th/books?id=GIWLBQAAQBAJ&pg=PR4&lpg=PR4&dq=skager+1978%2BLifelong+education+and+evaluation+practice.&source=bl&ots=yHY_4N8zvz&sig=DBuIAVatuoQ8n6NncS5I0IMfxeo&hl=th&sa=X&ved=0CB4Q6AEwAGoVChMIysyeisCMYAIvAcKUCChOD2gTn#v=onepage&q=skager%201978%2BLifelong%20education%20and%20evaluation%20practice.&f=false.
- Swapna Naskar Williamson. (2007). *Development of a self-rating scale of self-directed learning*. Retrieved January, 2015, from <http://tccl.rit.albany.edu/knilt/images/3/39/Williamson.pdf>

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self rating scale of self-directed learning)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยข้อความในแบบประเมินมีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการตระหนักรู้ (Awareness) จำนวน 10 ข้อ (2) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ (Learning strategies) จำนวน 10 ข้อ (3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning activities) จำนวน 10 ข้อ (4) ด้านการประเมินผล (Evaluation) จำนวน 10 ข้อ และ (5) ด้านทักษะระหว่างบุคคล (Interpersonal skills) จำนวน 10 ข้อ รวมจำนวน 50 ข้อ

2. แบบประเมินมีจำนวน 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และ ตอนที่ 2 การประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยให้นักศึกษาอ่านข้อความและพิจารณาว่านักศึกษามีลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองในแต่ละข้อเหล่านี้บ้างหรือไม่ โดยให้กาเครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงที่นักศึกษาปฏิบัติอยู่ โดยแต่ละข้อ กำหนดการตอบแบบ Rating scale 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	นักศึกษามีการปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอ (Always)
4	หมายถึง	นักศึกษามีการปฏิบัติบ่อยๆ (Often)
3	หมายถึง	นักศึกษามีการปฏิบัติบางครั้ง (Sometimes)
2	หมายถึง	นักศึกษาไม่ค่อยมีการปฏิบัติ (Seldom)
1	หมายถึง	นักศึกษาไม่เคยมีการปฏิบัติ (Never)

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

1. รหัสนักศึกษา
2. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
3. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (โปรดระบุ)
4. กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา
 1) ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(สำนักวิชาศิลปศาสตร์ สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์ และสำนักวิชาการจัดการ)
 2) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ฯ และสำนักวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ฯ)
 3) ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ
(สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ สำนักวิชาสหเวชศาสตร์ฯ สำนักวิชาเภสัชศาสตร์ และสำนักวิชาแพทยศาสตร์)
5. วิธีการเข้าศึกษา 1) โควตา 2) รับตรง 3) Admission
6. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 การประเมินลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา

ลำดับ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		ปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอ (5)	ปฏิบัติบ่อยๆ (4)	ปฏิบัติบางครั้ง (3)	ไม่ค่อยปฏิบัติ (2)	ไม่เคยปฏิบัติ (1)
1. ด้านการตระหนักรู้ (Awareness)						
1.1	ฉันสามารถบอกความต้องการการเรียนรู้ของตนเองได้					
1.2	ฉันสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุดต่อการเรียนของตัวเองได้					
1.3	ฉันเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ผ่านการสืบค้นทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
1.4	ฉันมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง					
1.5	ฉันมีความรับผิดชอบในการที่จะศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่ฉันยังไม่รู้หรือไม่เข้าใจ					
1.6	ฉันสามารถสร้างแรงจูงใจให้ตนเองสนใจเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
1.7	ฉันสามารถวางแผนและกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองได้					
1.8	ฉันจัดให้มีเวลาเพื่อการเรียนรู้โดยแยกจากงานอื่น ๆ					
1.9	ฉันเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่มีเข้ากับข้อมูลใหม่					
1.10	ฉันรู้สึกว่าคุณสามารถเรียนรู้ได้ แม้ว่าจะไม่มีผู้สอน					
2. ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ (Learning strategies)						
2.1	ฉันมีส่วนร่วมในการอภิปรายเมื่อมีการทำงานเป็นกลุ่ม					
2.2	ฉันพบว่าวิธีการเรียนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role play) ช่วยให้การเรียนรู้สิ่งที่ยากเข้าใจง่ายขึ้น					
2.3	ฉันพบว่า การเรียนที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากกว่าการฟังครูบรรยายเท่านั้น					
2.4	ฉันพบว่า การเรียนโดยใช้กรณีศึกษา (Case studies) ช่วยให้การเรียนรู้ได้ดี					
2.5	ความต้องการหรือความสนใจในการพัฒนาการเรียนรู้ของฉันจะเป็นสิ่งที่ช่วยผลักดันให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของฉันได้					
2.6	ฉันมองว่าทุกปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย					
2.7	ฉันเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นประจำสม่ำเสมอจน					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		ปฏิบัติเป็นประจำเสมอ (5)	ปฏิบัติบ่อยๆ (4)	ปฏิบัติบางครั้ง (3)	ไม่ค่อยปฏิบัติ (2)	ไม่เคยปฏิบัติ (1)
	กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต					
2.8	ฉันพบว่าการใช้ผังความคิด (Mapping) ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากขึ้น					
2.9	ฉันพบว่าการเรียนรู้สมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องใช้เทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนการเรียนรู้					
2.10	ฉันสามารถตัดสินใจเลือกวิธีการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเหมาะสม					
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning activities)						
3.1	ฉันซักซ้อมและทบทวนเนื้อหาหรือบทเรียนใหม่ ๆ ที่ได้เรียนรู้					
3.2	ฉันสรุปสาระหรือประเด็นสำคัญเมื่อได้อ่านหนังสือหรือบทความต่าง ๆ					
3.3	ฉันสามารถเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3.4	ฉันมีสมาธิและความตั้งใจมากเมื่อต้องอ่านหรือศึกษาเนื้อหาวิชาที่ยากหรือซับซ้อน					
3.5	ฉันได้จัดบันทึกและสรุปแนวคิดทั้งหมด ในการสะท้อนกลับสิ่งที่ได้เรียนรู้					
3.6	ฉันสนุกกับการที่ได้ค้นคว้าหาข้อมูลความรู้ที่นอกเหนือไปจากขอบเขตเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่กำหนด					
3.7	ฉันสามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติจริงได้					
3.8	ฉันตั้งคำถามประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาหรือบทเรียนระหว่างที่มีการเรียนการสอน					
3.9	ฉันสามารถวิเคราะห์และคิดทบทวนแนวความคิดใหม่ ๆ ข้อมูลข่าวสาร หรือประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ					
3.10	ฉันเปิดใจรับฟังมุมมองหรือความคิดของผู้อื่นเสมอ					
4. ด้านการประเมินผล (Evaluation)						
4.1	ฉันประเมินการเรียนรู้ของตนเองในเบื้องต้นก่อนที่จะได้รับการประเมินจากครูผู้สอน					
4.2	ฉันบอกได้ว่ามีสิ่งใดที่ต้องพัฒนาขึ้นไปได้อีกแม้ว่าจะทำสิ่งนั้นได้สำเร็จแล้วก็ตาม					

ลำดับ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		ปฏิบัติเป็นประจำเสมอ (5)	ปฏิบัติบ่อยๆ (4)	ปฏิบัติบางครั้ง (3)	ไม่ค่อยปฏิบัติ (2)	ไม่เคยปฏิบัติ (1)
4.3	ฉันสามารถตรวจสอบระดับความก้าวหน้าของตนเองต่อสิ่งที่เรียนรู้ได้					
4.4	ฉันสามารถบอกจุดเด่นและจุดด้อยในเรื่องต่างๆ ของตนเองได้					
4.5	ฉันพบว่าทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวล้วนเป็นแรงบันดาลใจให้ฉันได้เรียนรู้ต่อไป					
4.6	ฉันให้คุณค่ากับคำชี้แนะเพราะเป็นพื้นฐานที่จะช่วยนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ได้					
4.7	ฉันตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการเรียนรู้หรือไม่					
4.8	ฉันทบทวนและสะท้อนการทำงานในกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ					
4.9	ฉันพบว่าสิ่งมีสิ่งใหม่ ๆ ที่ท้าทายให้เราได้เรียนรู้					
4.10	ฉันมีแรงบันดาลใจจากความสำเร็จของผู้อื่น					
5. ด้านทักษะระหว่างบุคคล (Interpersonal skills)						
5.1	ฉันตั้งใจที่จะเรียนรู้สังคมที่มีความแตกต่างทั้งวัฒนธรรมและภาษาให้มากขึ้น					
5.2	ฉันสามารถบอกบทบาทของตนเองได้ชัดเจนเมื่อถึงเวลาต้องเข้ากลุ่ม					
5.3	การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นช่วยให้ฉันพัฒนาความเข้าใจที่นำไปสู่การวางแผนการเรียนรู้ได้มากขึ้น					
5.4	ฉันให้โอกาสตนเองเสมอเมื่อมีโอกาสหรือสิ่งดี ๆ ผ่านเข้ามา					
5.5	ฉันต้องการที่จะแบ่งปันข้อมูลข่าวสารกับผู้อื่น					
5.6	ฉันรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นให้คงอยู่เสมอ					
5.7	ฉันพบว่าการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นสิ่งที่ง่ายสำหรับฉัน					
5.8	ฉันสามารถพูดสื่อสารเรื่องราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5.9	ฉันสามารถแสดงความคิดเห็นในมุมมองของฉันได้อย่างอิสระ					
5.10	ฉันพบว่า การเรียนรู้ในสังคมที่มีวัฒนธรรมหลากหลายเป็นสิ่งท้าทาย					

ขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบประเมิน

ภาคผนวก ข
การพิทักษ์สิทธิการวิจัยในมนุษย์

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Participant information sheet)

- 1. โครงการวิจัย** เรื่อง การศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- 2. ผู้วิจัยชื่อ** นายอวยพร เรืองศรี ตำแหน่ง: หัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ สังกัด: ส่วนส่งเสริมวิชาการ สำนักงานอธิการบดี สถานที่ทำงาน: ส่วนส่งเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ 222 ตำบลไทยบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80160
- 3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย**
 - 3.1 เพื่อศึกษาลักษณะการเรียนรู้และระดับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
 - 3.2 เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
 - 3.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4. เหตุผลที่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้รับเชิญ/คัดเลือก:**

เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีทักษะการเรียนรู้ที่เป็นต้นทุนในบริบทที่แตกต่างกันจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษา และเมื่อมีโอกาสได้เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นไปตามบริบทใหม่ที่ต้องอาศัยการทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง จึงต้องมีการศึกษาวิจัยลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อนำไปสู่การวางแผนและพัฒนาให้นักศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสมต่อไป
- 5. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ** ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทั้งหมดมี 1,237 คน
- 6. สิ่งที่ผู้วิจัยจะขอให้ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยปฏิบัติ**
 - 1) ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังคณบดีและอาจารย์ผู้สอน และมีการนัดหมายล่วงหน้า โดยระบุสถานที่และระยะเวลาที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลล่วงหน้า
 - 2) เมื่อถึงเวลานัดหมาย ผู้วิจัยเข้าพบและอธิบายให้ข้อมูลอย่างละเอียดเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน เมื่อผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยตอบตกลง ผู้วิจัยขอให้ผู้เข้าร่วมโครงการตอบแบบประเมินจำนวน 1 ชุด ใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 15 นาที โดยมีรายละเอียดดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ประกอบด้วย (1) รหัสนักศึกษา (2) เพศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง (3) ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (4) กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ (5) วิธีการเข้า

ศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม โควตา รับตรง และ Admission และ (6) ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557

ตอนที่ 2 ลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยมีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการตระหนักรู้ (Awareness) จำนวน 10 ข้อ (2) ด้านกลยุทธ์การเรียนรู้ (Learning strategies) จำนวน 10 ข้อ (3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning activities) จำนวน 10 ข้อ (4) ด้านการประเมินผล (Evaluation) จำนวน 10 ข้อ และ (5) ด้านทักษะระหว่างบุคคล (Interpersonal skills) จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งหมดจำนวน 50 ข้อ กำหนดระดับการตอบเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต

7. ประโยชน์ที่จะได้รับสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

7.1 ได้ทราบลักษณะการเรียนรู้ของตนเอง และตระหนักถึงความสำคัญของรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเอง

7.2 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา และสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ในการจัดการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักศึกษาให้มีทักษะการเรียนรู้ที่เหมาะสม และจัดการเรียนรู้เชิงรุกของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

8. ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดเมื่อเข้าร่วมโครงการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไม่มีความเสี่ยงอันตราย เนื่องจากไม่มีการใช้ยาใดๆ

9. ความช่วยเหลือที่จะได้รับหากมีอาการข้างเคียง ไม่มี

โดยติดต่อผู้รับผิดชอบ นายอวยพร เรืองศรี

โทรศัพท์ 081-4235865 E-mail: ruayporn@wu.ac.th

10. วิธีตอบรับการเข้าร่วมโครงการวิจัยด้วยความสมัครใจ

ตอบรับโดยสมัครใจ การให้ข้อมูลของผู้วิจัย อธิบายวิธีดำเนินการ ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจ การตอบรับการวิจัยจะลงลายมือชื่อไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหลังจากได้รับทราบวัตถุประสงค์ และวิธีการวิจัยแล้ว ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยมีสิทธิในการปฏิเสธการเข้าร่วมได้โดยไม่ส่งผลกระทบใดๆ กับผลการเรียนและมีสิทธิปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้

11. หากเป็นแบบสอบถามต้องระบุวิธีการส่งแบบสอบถามคืนอย่างปลอดภัย

การตอบแบบประเมินใช้วิธีตอบโดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมเอง ไม่มีการส่งแบบประเมินทางไปรษณีย์ และเมื่อผู้เข้าร่วมโครงการตอบแบบสอบถามเสร็จก็ส่งให้ผู้วิจัยทันที

12. การเก็บข้อมูล

เก็บข้อมูลในตู้เอกสารที่มีระบบรักษาความลับและปลอดภัยโดยผู้วิจัยจะเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์ในทางวิชาการโดยไม่ระบุชื่อ ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยจะถูกเก็บรักษาไว้ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะเป็นรายงานในภาพรวม

หากเอกสารนี้มีข้อความใดที่ท่านอ่านแล้วไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัยหรือผู้แทนเพื่ออธิบายจนกว่าจะเข้าใจชัดเจนดี ท่านสามารถนำเอกสารนี้กลับไปที่บ้านเพื่ออ่านและทำความเข้าใจหรือปรึกษาคณะครูหรือเพื่อน หรือแพทย์ที่รักษาท่าน เพื่อช่วยในการตัดสินใจการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ได้

เอกสารยินยอมการเข้าร่วมโครงการวิจัย
(Informed consent form)

ข้าพเจ้า นาง/นางสาว
บัตรประชาชนเลขที่อายุ.....ปี ที่อยู่
โทรศัพท์.....

ได้ทราบรายละเอียดของโครงการวิจัยเรื่องการศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ตลอดจนประโยชน์และข้อเสียที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้วอย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น และยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่กล่าวข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้น ข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และสามารถถอนตัวออกจากการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเปิดเผยข้อมูลของข้าพเจ้าเพื่อประโยชน์ในการวิจัย และ/หรือทางวิชาการ โดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลของข้าพเจ้า และจะเก็บข้อมูลในตู้เอกสารที่มีระบบรักษาความลับและปลอดภัย

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเหตุ: สำหรับผู้ที่อ่านเขียนหนังสือไม่ได้เมื่อรับฟังเข้าใจแล้วให้พิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือแทนการลงนาม

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสียที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจน โดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ.....ผู้วิจัย
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน.....โครงการจัดตั้งสถานวิจัยวิทยาการสุขภาพ, โทร. ๒๕๕๓-๒๕๕๔.....
ที่..... ศธ. ๕๗.๖๘.๐๐/๓๒๕ / ๒๕๕๗..... วันที่..... ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗.....
เรื่อง.....ขอส่งเอกสารรับรองการพิจารณาข้อจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....

เรียน นายอวยพร เรืองศรี

ด้วยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ได้พิจารณาโครงการวิจัยประจำเดือนพฤศจิกายน สำหรับส่วนส่งเสริมวิชาการ จำนวน ๑ โครงการ คือ

๑. โครงการวิจัย เรื่องการศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดย นายอวยพร เรืองศรี หัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เอกสารรับรอง เลขที่ ๐๓๙/๒๕๕๗ (ฉบับภาษาไทย) และ 07๒/2014 (ฉบับภาษาอังกฤษ)

ในการนี้จึงขอส่งเอกสารรับรองดังกล่าว ทั้งนี้ทางคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ขอความกรุณาท่านให้ทราบว่าการเก็บข้อมูลนั้น จะเริ่มเก็บได้หลังจากได้รับใบรับรองแล้ว มิฉะนั้นจะถือเป็นการละเมิดและผิดต่อกฎระเบียบการดำเนินงานด้านจริยธรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์วีรวัฒน์ มหัทธนะตระกูล)
รักษาการแทนประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

นรรม

๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๗
(นายอวยพร เรืองศรี)
หัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ WALAILAK UNIVERSITY

นครศรีธรรมราช : 222 ตำบลไทยบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80161

โทรศัพท์ 0 7567 3000, 0 7538 4000, 0 7552 3000 โทรสาร 0 7567 3708 E-mail : wu@wu.ac.th

กรุงเทพมหานคร : เลขที่ 979/44-45 อาคารเอสเอ็ม ทาวเวอร์ ชั้น 19 (ตรงข้าม ททบ.5) ถนนพหลโยธิน

เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0 2298 0244, 0 2299 0930 โทรสาร 0 2298 0248 E-mail : wu-bkk@wu.ac.th

วันที่ ๒๕ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

เอกสารรับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

เลขที่ ๐๗๘/ปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ชื่อโครงการ

การศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

เลขที่โครงการ/รหัส

๕๗/๐๗๘

ชื่อหัวหน้าโครงการ

นายอวยพร เรืองศรี

สังกัด หน่วยงาน

ส่วนส่งเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ขอรับรองว่าโครงการดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับ
คำปฏิญญาเฮลซิงกิ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ลงนาม.....

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์วีรวัดน์ มัทธนตระกูล)

รักษาการแทนประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ลงนาม.....

(ดร.สุเมธ แยมุ่น)

รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

รับรอง ณ วันที่ ๒๕ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ WALAILAK UNIVERSITY

นครศรีธรรมราช : 222 ตำบลไทยบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80161

โทรศัพท์ 0 7567 3000, 0 7538 4000, 0 7552 3000 โทรสาร 0 7567 3708 E-mail : wu@wu.ac.th

กรุงเทพมหานคร : เลขที่ 979/44-45 อาคารเอสเอ็ม ทาวเวอร์ ชั้น 19 (ตรงข้าม ททบ.5) ถนนพหลโยธิน

เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0 2298 0244, 0 2299 0930 โทรสาร 0 2298 0248 E-mail : wu-bkk@wu.ac.th

Documentary Proof of Ethical Clearance Committee on Human Rights Related to Researches Involving Human Subjects, Walailak University

No.079/Year 2014

Title of Project :

The Study of Self-directed learning of the first-year undergraduate students, Walailak University

Protocol Number :

14/079

Principal Investigator :

Mr. Uayporn Ruengsri

Official Address :

Division of Academic Support Services, Walailak University

The aforementioned project and informed consent have been reviewed and approved by Committee on Human Rights Related to Researches Involving Human Subjects, based on the Declaration of Helsinki

Signature *W. Mahatthanatrakul*

(Associate Professor Werawath Mahatthanatrakul M.D)

Acting Chairman, Committee on Human Rights Related to Researches Involving Human Subjects

Signature *S. Yam*

(Dr.Sumate Yamnoon Ph.D)

Acting President of Walailak University

Date of Approval Date 25 November Year, 2014

ประวัติคณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ

ชื่อ-นามสกุล: นายอวยพร เรืองศรี

ตำแหน่งทางการบริหาร: หัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ

สังกัด ส่วนส่งเสริมวิชาการ: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

Email-address (มหาวิทยาลัย): ruayporn@wu.ac.th

Email-address (อื่น): moo.uay@gmail.com

โทรศัพท์มือถือ: 081-4235865

โทรศัพท์ที่ทำงาน: 075-673760

โทรสาร: 075-673756

ที่อยู่ในการจัดส่งเอกสาร: 222 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ส่วนส่งเสริมวิชาการ ต.ไทยบุรี
อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช 80160

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.	ระดับ	วุฒิการศึกษา	สถาบัน
2545	ปริญญาโท	กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2537	ปริญญาตรี	ศษ.บ. (การวัดและประเมินผล การศึกษา) เกียรตินิยมอันดับ 2	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ประวัติการทำงาน

- 2556-ปัจจุบัน หัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- 2555-2555 รักษาการแทนหัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- 2545-2554 เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
ส่วนส่งเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- 2544-2545 หัวหน้าแผนกวัดผล วิทยาลัยดุสิตธานี
- 2538-2543 รักษาการหัวหน้าฝ่ายทะเบียนและวัดผล วิทยาลัยรัชต์ภาคย์

ประสบการณ์ที่สำคัญเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ

1. บริหารและกำกับดูแลงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance in Education)
2. บริหารและกำกับดูแลงานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
3. ผู้จัดการโครงการเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence, EdPEX)

นักวิจัยร่วมคนที่ 1

ชื่อ-นามสกุล: นาวาเอกหญิง ดร.ทัศนศรี เสมียนเพชร

ตำแหน่งทางวิชาการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ตำแหน่งทางการบริหาร: กรรมการสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์

สังกัด สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

Email-address (มหาวิทยาลัย): stassri@wu.ac.th

Email-address (อื่น): sameinpetch@gmail.com

โทรศัพท์มือถือ: 087-3894359

โทรศัพท์ที่ทำงาน: 075-672101-2

โทรสาร: 075-672103

ที่อยู่ในการจัดส่งเอกสาร: 222 สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ต.ไทยบุรี
อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช 80160

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.	ระดับ	วุฒิการศึกษา	สถาบัน
2541	ปริญญาเอก	พย.ด.	มหาวิทยาลัยมหิดล
2532	ปริญญาโท	วท.ม. (การพยาบาลแม่และเด็ก)	มหาวิทยาลัยมหิดล
2523	ปริญญาตรี	กศ.บ. (พยาบาลศึกษา)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2519	ประกาศนียบัตร	ป.พย.	วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ

ผลงานวิจัย/ผลงานวิชาการ (รอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

ชนกพร ปิ๋บ้านท่า, ลัดดา เกียมวงศ์, จอม สุวรรณโณ และทัศนศรี เสมียนเพชร (2555). ผลการจัดการอาการปวดเข่าในระดับปฐมภูมิ: โครงการพยาบาลเวชปฏิบัติ. *วารสารพจนานวนการพยาบาลและเวชศาสตร์สูงอายุ*. 13(1), 1-10.

วิภาพร บุญพิทักษ์, ทัศนศรี เสมียนเพชร, จอม สุวรรณโณ และสุชาดา โมระเสริฐ (2555). ความชุก ปัจจัยเสี่ยง และระดับความผิดปกติของปากมดลูกในผู้หญิงที่มาตรวจคัดกรองในโรงพยาบาลชุมชน. *วารสารวิชาการแพทย์เขต 6,7, 26(3)*, กรกฎาคม-กันยายน .

อนงค์นาถ จินหนู, จอม สุวรรณโณ, ทัศนศรี เสมียนเพชร และมนิต พลहरา. (2554). ผลการออกกำลังกายความหนักระดับปานกลางที่บ้านต่อการลดลงของความดันโลหิตในสตรีที่มีภาวะความดันโลหิตสูง. *วารสารวิชาการแพทย์เขต 6-7, 24(2)*, 187-198

แสงสุรีย์ ประกอบบุญ, ทศน์ศรี เสมียนเพชร และเกียรติกำจร กุศล (2553). การจัดการ
อาการปวดประจำเดือนในสตรีวัยรุ่นนโรงเรียนบ้านเขาเต่า ตำบลบางเตย อำเภอเมือง
จังหวัดพังงา. *วารสารพยาบาล*, 49(4), 17-25.

อรทัย พินสุวรรณ, ทศน์ศรี เสมียนเพชร และสมพร สันติประสิทธิ์กุล (2552). ปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับอาการปวดประจำเดือนในผู้ป่วยหลังผ่าตัดต่อมลูกหมากโตผ่านทางท่อ
ปัสสาวะ. *วารสารพยาบาล*, 48(1-2), 54-68.

ทศน์ศรี เสมียนเพชร และเกียรติกำจร กุศล ทักษะการตั้งคำถามในการเรียนการสอนแบบใช้
ปัญหาเป็นฐานของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2.(2551). *วารสารการพยาบาลและ
การศึกษา*, 1(3), 2-14.

หนังสือ ตำรา เอกสารคำสอน

ทศน์ศรี เสมียนเพชร และจงสุข คงเสน. (2555). *การออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้แบบใช้
ปัญหาเป็นฐาน*. พิมพ์ครั้งที่ : 1 นครศรีธรรมราช : โรงพิมพ์ดีชัย.

บทความทางวิชาการ

ทศน์ศรี เสมียนเพชร. (2556). การคิดทวนซ้ำการคิดในขั้นตอนที่ 2 ของการเรียนรู้แบบใช้
ปัญหาเป็นฐาน. *วารสารพยาบาล*, 62(2), เมษายน-มิถุนายน.

ทศน์ศรี เสมียนเพชร (2554). *รวมบทความ PBL ฉบับพิเศษ* สำนักพิมพ์ : พิมพ์ครั้งที่ : 1
นครศรีธรรมราช : โรงพิมพ์ดีชัย

ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา

- สุขภาพสตรีวัยเจริญพันธุ์
 - สุขภาพสตรีตั้งครรภ์
 - การเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่

ประสบการณ์พิเศษ

- คณะกรรมการทำงานเชิงรุก มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- วิทยากร การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

นักวิจัยร่วมคนที่ 2

ชื่อ-นามสกุล: นายนันท์วัฒน์ พงมณี

ตำแหน่ง: เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

สังกัด ส่วนส่งเสริมวิชาการ: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

Email-address (มหาวิทยาลัย): fnantawa@wu.ac.th

Email-address (อื่น): fnantawat@gmail.com

โทรศัพท์มือถือ: 092-5519953

โทรศัพท์ที่ทำงาน: 075-673770

โทรสาร: 075-673756

ที่อยู่ในการจัดส่งเอกสาร: 222 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ส่วนส่งเสริมวิชาการ ต.ไทยบุรี
อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช 80160

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.	ระดับ	วุฒิการศึกษา	สถาบัน
2552	ปริญญาโท	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)	มหาวิทยาลัย รามคำแหง
2547	ปริญญาตรี	วท.บ (เทคโนโลยีการจัดการทรัพยากรทะเลและ ชายฝั่ง)	มหาวิทยาลัย วลัยลักษณ์

ผลงานวิจัย/ผลงานวิชาการ (รอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

กรมาศ สงวนไทร, ธิดา แซ่ซัน, นันท์วัฒน์ พงมณี และมณีรัตน์ แก้วสร้อย. 2551. รายงานการวิจัยเรื่องปฏิสัมพันธ์กลุ่มย่อยในการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

กรมาศ สงวนไทร, ทศน์ศรี เสมียนเพชร, ทิพย์วัลย์ สุทิน, นันท์วัฒน์ พงมณี และพนิดา โสพรรณรัตน์. 2555. รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาสถานภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

หนังสือ ตำรา เอกสารคำสอน

กรมาศ สงวนไทร โอภาส ดันติฐากูร และ นันท์วัฒน์ พงมณี. 2554. การประเมินผลการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning: PBL)